

Gazeta învățămîntului

Organ al Ministerului Învățămîntului și Culturii și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XII nr. 629

vineri 6 octombrie 1961

8 pagini 25 bani

Să menținem o frecvență ridicată

Sînt în vîia școlii anumite momente-cheie, anumite perioade cînd o problemă sau alta trebuie să se aște în grija și în atenția tuturor mai mult decît oricînd. O astfel de perioadă este aceea în care ne aflăm acum, iar sarcina pe care trebuie să o îndeplinim este menținerea unui înalt procentaj de frecvență a tuturor elevilor din toate clasele și școlile.

Anul acesta au fost înscriși în clasa a V-a circa 99 la sută din absolvenții claselor a IV-a, ceea ce înseamnă că, în fapt, sarcina de a încheia procesul generalizării învățămîntului de 7 ani se îndeplinește cu un an mai devreme decît se prevede în Directivele Congresului al III-lea al P.M.R.

Condițiile necesare în acest scop au fost create prin grija partidului și guvernului, care au acordat o atenție deosebită construcțiilor de școli, unei bune distribuiri a rețelei școlare, acordării de burse etc. La rîndul lor, oamenii școlii s-au preocupat îndeaproape de școlarizarea tuturor copiilor de vîrstă școlară. Încă din timpul vacanței de vară numeroși învățători și profesori, directori de școli, inspecții ai secțiilor de învățămînt și cultură de pe întreg cuprinsul patriei au depus o muncă susținută. S-au făcut recensămînt, s-au alcătuit evidențe și statistici, s-au organizat internate, semi-internate și gaze comune. Învățătorii și profesorii au purtat cu fiecare familie în parte o muncă de lămurire plină de grijă. Rezultatele acestei munci s-au văzut încă din primele săptămîni de școală cînd copiii de vîrstă școlară au fost cuprinși în procent de peste 99 la sută în rîndurile elevilor. Grija cu care cadrele didactice din fiecare școală privesc această problemă a generalizării învățămîntului trebuie să se vadă acum în preocuparea susținută de a-l păstra pe copil în școală, de a asigura o frecvență cât mai ridicată. Absențele în cataloage, locurile goale în bănci, trebuie să reprezinte excepții rare. Atunci cînd rezultatele nu s-au dovedit a fi cele așteptate, cînd fie și numai cîțiva copii nu răspund „prezent” la orele de curs, să fie luate imediat măsuri hotărîte, impuse de situație, de cauza care a determinat absența pentru ca să nu existe nici un elev în afara școlii.

Pe linia școlarizării copiilor s-au obținut în acest an rezultate frumoase. Există multe regiuni și raioane care se pot mîndri cu procentele de elevi prezenți în școli. Așa stau lucrurile în regiunile Brașov, Cluj, Oltenia, Banat, Argeș, în raioanele Orșova, Sînnicolau, Deta, Lipova, Năsăud, Toplița etc.

Este demn de remarcat că în multe locuri grija organelor de învățămînt pentru asigurarea școlarizării nu s-a limitat numai la perioada precedentă deschiderii anului școlar, ci s-a manifestat și după începerea cursurilor. Astfel, secția de învățămînt a regiunii Mureș Autonomă Maghiară a hotărît să organizeze deplasări ale inspecțiilor în raioanele Reghin, Luduș și Odorhei, unde începuseră să apară lipsuri pe linia prezentării la cursuri. O asemenea grijă dovedesc și cadrele didactice din numeroase școli. De pildă, cadrele didactice din raionul Ciuc, în care la o săptămîină după deschiderea anului școlar au apărut elevi neșcolarizați, au pornit o acțiune hotărîtă pentru aducerea acestora în școală. În scurt timp, majoritatea elevilor neprezenți în primele zile la cursuri au început să frecventeze regulat. La fel au procedat și cadrele didactice din raionul Gheorghieni.

Măsuri asemănătoare au datoriat să ia și alte cadre didactice. Iată, în regiunea Maramureș, la Școala de 7 ani din Tîrșoț, raionul Oaș, au lipsit într-o zi peste 100 de elevi din cei 366 cîți are școala, iar la Școala de 7 ani din Coltău, raionul Sombucfa au fost 14 absenți din 77. Este intolerabil ca, acolo unde lucrurile stau ast-

fel, învățătorii și profesorii să se împace cu situația existentă. Orice tergiversare în lichidarea absențelor poate atrage după sine pierderea copiilor înscriși în cataloagele școlii. Se știe doar că un elev care nu participă zi de zi la lecții pierde pînă la urmă contactul cu învățătura. Noile lecții se par grele și de neînțeles, pentru că ele sînt legate de cunoștințe predate în orele anterioare, la care nu a fost prezent, și singura soluție pe care o mai poate găsi în aceste condiții este aceea de a părăsi școala. Și iată cum, în felul acesta, datorită neglijențelor de la începutul anului școlar unii copii se pierd pe drum.

Deficiențe asemănătoare s-au semnalat și în raionul Ploiești, în comuna Potlografu, unde a fost neglijată aducerea la școală a 12 copii. Un director de școală din comuna Boldu, raionul Rîmnicu Sărat, pentru „a rezolva” problema școlarizării, a scos din evidență 8 elevi care au rămas repetați din cauza absențelor. Deci școala a închis ochii, nu-i mai recunoaște. Au absentat anul trecut — și-a spus directorul — atunci nici anul acesta n-au ce să caute la școală.

O astfel de atitudine este cu totul condamnată. Școlii i s-a încredințat o sarcină importantă, plină de răspundere — aceea de a instrui și educa pe toți copiii patriei, de a asigura tuturor cetățenilor de mîine a țării pregătirea intelectuală care se realizează în școlile elementare. Este de așteptat să răspundem acestei sarcini cu formule de genul celui adoptate la Școala din comuna Boldu.

Din fericire astfel de exemple sînt rar întâlnite în școlile din patria noastră. Dar faptul că ele mai apar din loc în loc ne determină să privim cu mai multă seriozitate problema școlarizării, a frecvenței, a prezenței elevilor la oră. Uneori din toată școala lipsește un singur elev, sau doi. Dar absența lor poate deveni sistematică. Și în scurt timp vom constata că acești elevi sînt pierduți pentru noi. Dacă dintr-o clasă de 30 de elevi lipsește numai unul singur aceasta înseamnă 3 la sută, adică foarte mult. Și dacă aceasta ar fi o situație generală ne dăm seama ce amploare ia problema. Nu trebuie să așteptăm momentul cînd vom face o astfel de descoperire. Sîntem datorii să ne sesizăm imediat și să ne interesăm de ei, să luăm măsuri pentru a-i menține în rîndurile școlilor.

La îndemîna noastră stau multiple mijloace — vizitele la domiciliul părinților, activitatea la căminele culturale, sprijinul pe care-l putem cere de la organizațiile U.T.M. și sindicale, sprijinul deputaților. Nici o modalitate, nici o formă de muncă nu trebuie să fie neglijată în acțiunea desfășurată pentru păstrarea elevilor în școală.

Nu trebuie să uităm totodată că această problemă este strîns și direct legată de calitatea activității duse de noi în școală. Cu cît ne vom îngriji să ținem lecții bune, frumoase, interesante care să trezească dragostea copiilor pentru școală, cu atît va fi mai bună frecvența elevilor.

Măsuri atente, pline de grijă vor trebui să ia în această perioadă secțiile de învățămînt și cultură care au datoria să orienteze munca de îndrumare și control și în direcția școlarizării și frecvenței.

Să ne concentrăm toate eforturile pentru a face ca toți elevii să vină cu regularitate la școală. Să nu lăsăm nici un copil în afara școlii, să muncim astfel încît fiecare din noi să poată fi mîndru că a contribuit la realizarea unei mari și însemnate sarcini puse de partid — încheierea procesului de generalizare a învățămîntului de șapte ani care, așa cum arăta tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Congresul al III-lea al P.M.R. este un moment însemnat al revoluției noastre culturale.

Inceput de an școlar în învățămîntul ideologic

Învățămîntul ideologic al cadrelor didactice din regiunea București s-a deschis, în unele raioane, duminică 1 octombrie a.c. În ședința de deschidere învățătorii, profesorii și educatoarele au auzit expuneri asupra situației politice internaționale.

Pentru buna desfășurare a muncii din seminarii, cabinetul regional de partid acordă o deosebită atenție pregătirii sistematice a propagandiștilor, pregătire de care depind în bună parte nivelul ridicat al dezbaterilor, puritatea lor ideologică. În acest scop — pe lângă faptul că prin cursurile de vară au fost instruiți temeinic cei 280 de conducători ai cercurilor de învățămînt ideologic destinat cadrelor didactice — va începe pregătirea specială a propagandiștilor pentru temele înscrise în programele diverselor forme de învățămînt. Astfel, sîmbătă 7 octombrie a.c. va avea loc la cabinetul regional de partid pregătirea propagandiștilor care conduc cercurile de bazele marxism-leninismului și cercurile de economie politică.

★

Vineri 29 septembrie s-a deschis într-un cadru festiv anul de învățămînt ideologic pentru cadrele didactice din orașul Brașov.

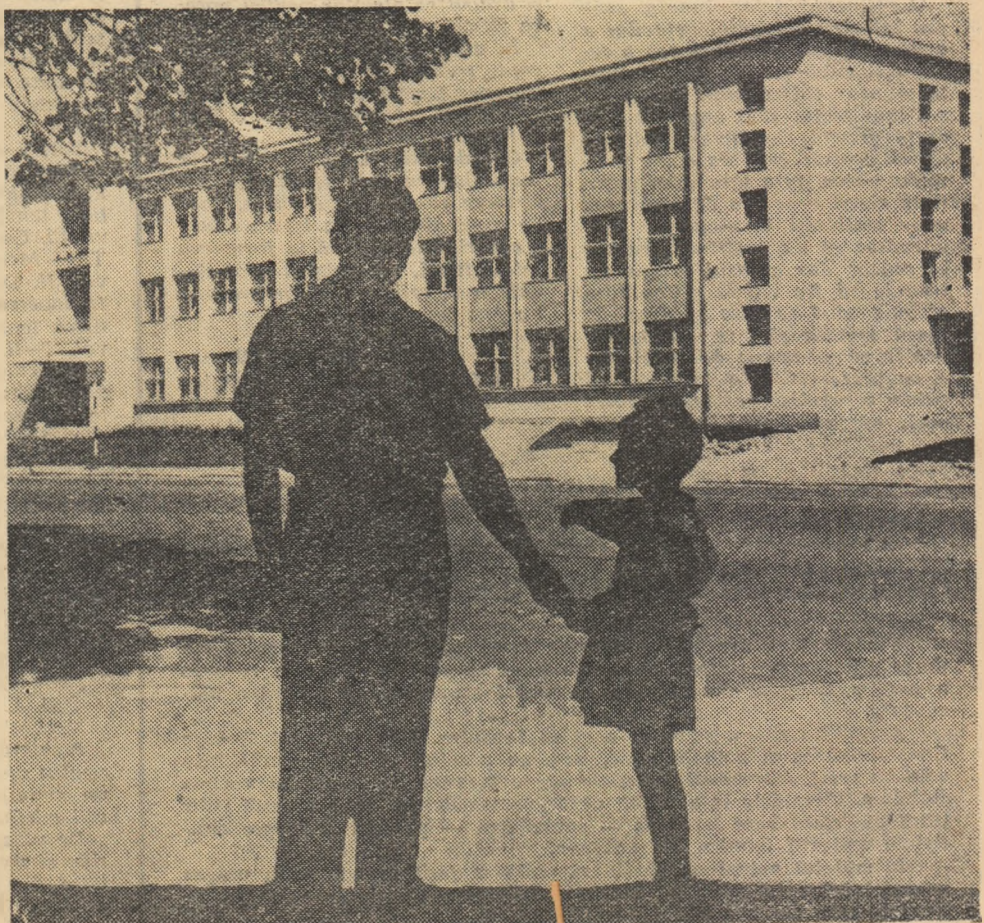
În ședința de deschidere, la care au participat peste 700 de învățători și profesori din oraș, s-a prezentat un bilanț al activității desfășurate în cercurile de învățămînt în anul precedent și s-a făcut cunoscută organizarea învățămîntului ideologic în anul acesta. Apoi cursanții au fost repartizați în seminarii, unde au ascultat prima prelegere și au primit biblio-

grafia de studiat pentru seminarul următor.

În anul școlar 1961-62 în orașul Brașov vor funcționa trei cercuri de studiu individual, două cursuri serale, patruzeci de cercuri de istorie a P.M.R., zece cercuri de filozofie, patru de economie politică, șase de bazele marxism-leninismului. Aproximativ o sută de cadre didactice din școlile orașului Brașov vor urma universitatea serală și alte forme de învățămînt organizate direct de Comitetul orașenesc P.M.R. Brașov.

★

În raioanele și orașele regiunii Cluj mii de învățători și profesori, care predau în școlile elementare, medii și profesionale au asistat zilele trecute la deschiderea festivă a învățămîntului ideologic. În multe raioane deschiderea festivă s-a făcut în prezența unor reprezentanți ai vieții politice și culturale din orașele reședințe de raion — dovadă a atenției ce se acordă pregătirii ideologico-politice a celor ce se ocupă de instruirea tineretului școlar. La Turda, de exemplu, celor peste 600 de profesori, învățători și educatoare le-a vorbit în deschiderea ședinței festive tov. Ferenc Székely, secretar al Comitetului raional P.M.R. Turda, care, în cuvîntul său, a insistat asupra faptului că numai printr-o bună pregătire ideologică și politică slujitorii școlii vor putea îndeplini cu succes sarcinile ce le revin pe baza hotărîrilor Congresului al III-lea al partidului în legătură cu dezvoltarea școlii și culturii noastre socialiste.

— Frumoașă-i școala noastră, tată!

Casa de copii din Siliștea

La Siliștea, la vreo 30 de kilometri de Roșiori de Vede, a luat ființă în anul școlar trecut o casă de copii cu o capacitate de 800 de locuri, una din cele mai mari unități de acest fel din țară. Pe lângă casa de copii funcționează o școală de 7 ani și o școală de meserii care pregătește lăcătuși, strungari și electricieni. În felul acesta casa de copii s-a transformat într-un adevărat complex școlar, din care copilul intrat în școală la vârsta de 7 ani iese, la vârsta de 17-18 ani, muncitor calificat, gata să-și pună întreaga pricepere și capacitate în munca pe care o va desfășura pe șantierele construcției socialiste.

Casa de copii dispune de 20 de săli de clasă spațioase și două confortabile blocuri - dormitor, este radioficată, dotată cu două aparate de televiziune și unul de cinematograful. De asemenea ea dispune de un teren agricol de circa 60 ha, care cuprinde o grădiniță de legume, o livadă, culturi de cereale, vie și un lot experimental.

Pentru a asigura o cât mai bună desfășurare a muncii instructiv-educative din casa de copii și din școlile care funcționează în incinta ei, secția de învățământ și cultură din însărcinarea Comitetului executiv al sfatului popular regional București, care a analizat într-o ședință specială condițiile în care se desfășoară munca în cadrul casei de copii, adoptând măsuri corespunzătoare, s-a preocupat să o încadreze cu profesori și educatori buni, cu o temeinică pregătire ideologică, pedagogică și de specialitate, care iubesc copiii și știu cum să lucreze cu ei. Totodată, secția a căutat să asigure casei și școlilor o conducere competentă.

Colectivul pedagogic al casei a avut de rezolvat multe probleme complexe în vederea instaurării unei atmosfere propice dezvoltării multilaterale a copiilor. La începutul anului școlar 1960-1961 unii elevi părăseau clasa în timpul orei, erau nedisciplinați, lipsiți de respect față de profesori. După primul an de muncă se poate afirma că rezultatele obținute pe linia instaurării disciplinei, a dezvoltării trăsăturilor morale comuniste la elevi sunt îmbucurătoare. Aceștia sunt harnici și interesați de munca în școală, au o comportare demnă și civilizată, sunt disciplinați.

În sprințul profesorilor și educatorilor casei de copii din Siliștea, secția de învățământ și cultură a sfatului popular regional a trimis, în decursul anului trecut, trei brigăzi de îndrumare și control care au dat îndrumări competente și au urmărit traducerea lor în viață.

O influență determinantă asupra întăririi disciplinei elevilor a avut-o alcătuirea judicioasă a regimului zilnic al copiilor. Totuși, în munca colectivului pedagogic s-a manifestat și o anumită tendință greșită, caracteristică de altfel și altor case de copii și anume aceea de a lăsa prea puțin timp elevilor pentru desfășurarea unor activități la alegere. Este adevărat că s-a instituit ordinea în școală, dar această ordine nu trebuie să fie rigidă. Copilului trebuie să i se lase și timp de joacă, trebuie să i se dea posibilitatea să se ocupe de îndeletnicirea preferată. Este necesar să existe o pondere rațională între orele afectate studiului și orele

de odihnă și recreare. Conducerea casei și a școlilor are datoria să folosească larg, în scopul educației comuniste, condițiile materiale de care dispune (cinematograful, televizoarele etc.) și să prevadă în cadrul regimului zilnic timp pentru activitățile culturale-sportive desfășurate la libera alegere.

Măsurile luate în vederea întăririi disciplinei au influențat favorabil și asupra ridicării nivelului la învățătură al elevilor. Procentul de promovare la sfârșitul anului școlar a fost de 96 la sută, față de 67 la sută pe primul trimestru. De menționat că școlile din incinta casei de copii din Siliștea se situează astăzi între cele mai bune școli din raion și regiune.

O atenție specială a acordat colectivul pedagogic al casei de copii din Siliștea înarmării elevilor cu deprinderi de muncă practică.

Nu de mult, o parte din elevi, proveniți de la fosta casă de copii din Călărași, subapreciau munca fizică. Ei pretindeau să li se dea totul de-a gata, fără a face nici un efort pentru realizarea unor lucrări ce puteau fi îndeplinite prin propriile lor forțe, nu dovedeau grijă față de bunul obștesc.

Cauza acestor lipsuri a constituit-o slaba preocupare a colectivului pedagogic din Călărași pentru legarea activității școlii de practica construcției socialiste, pentru educarea elevilor astfel încât ei să considere munca o datorie patriotică, o chestiune de onoare.

Colectivul casei de copii din Siliștea a fost ajutat să evite asemenea deficiențe. Au fost create trei ateliere de lăcătușerie, ateliere de tâmplărie și strungărie în care elevii au început să lucreze cu drag. De asemenea, elevii au fost atrași în efectuarea unor lucrări agricole pe terenul casei - prășit, rărit, copilit, cîrmit, udatul pomilor, îngrijirea culturilor de legume etc. În acest an școlar conducerea casei de copii studiază modalitatea mării aportului elevilor mari la lucrările agricole.

O problemă care trebuie să fie rezolvată la Casa de copii din Siliștea este legătura cu unitățile economice socialiste din împrejurimi. Elevii au vizitat până acum unitățile agricole socialiste din comunele și satele vecine. Nu în aceeași măsură au fost vizitate însă întreprinderile industriale din Roșiori de Vede și din alte localități ale regiunii. Conducerea casei și a școlilor, cadrele didactice trebuie să dea o mai mare atenție excursiilor în producție care pot dezvolta mult interesul și dragostea elevilor pentru munca fizică.

În atenția conducerii casei de copii trebuie să stea, ca o preocupare permanentă, sprijinirea activității organizațiilor U.T.M. și de pionieri.

Coordonând acțiunea tuturor factorilor care contribuie la instruirea și educația elevilor, Casa de copii din Siliștea își va aduce o contribuție deplină la formarea intelectuală, morală și profesională a tinerilor a căror creștere i-a fost încredințată.

Emil Bildescu

șeful Secției de învățământ și cultură a Sfatului popular al regiunii București

Inginerul George Constantinescu în vizită la școala în care a învățat

Vizitînd fără noastră la invitația Academiei R.P.R. cunoscutul om de știință George Constantinescu a ținut să revadă și școala la care a învățat, colegiul din Craiova — astăzi școala medie „Nicolae Bălcescu”.

Această vizită a prilejuit o caldă întâlnire între inginerul George Constantinescu și actualii elevi, care au ascultat cu interes relatările sale cu privire la condițiile grele ale oamenilor de știință în vechea Românie. Oaspetele le-a vorbit de asemenea despre noua ramură științifică ale cărei baze le-a pus — sonicitatea — precum și despre multiplele aplicații tehnice ale acesteia.

În sufletul actualilor elevi ai școlii a găsit un viu ecou urarea oaspetelui lor ca, utilizînd din plin condițiile de studiu deosebit de bune de care dispune astăzi tineretul în țara noastră, să ridice tot mai sus, către noi culmi, știința și tehnica românească.

Părereri și sugestii privind materialul didactic

În ultimii ani s-au obținut succese remarcabile în înzestrarea școlilor de cultură generală cu materialul didactic necesar predării obiectelor prevăzute în planul de învățământ. Se poate spune, pe bună dreptate, că în confecționarea materialului didactic s-au făcut serioși pași înainte.

Adesea învățătorii și profesorii își manifestă mulțumirea pentru calitatea ridicată a materialelor didactice, care îi ajută să țină lecții tot mai bune. În același timp, ei fac sugestii pentru îmbunătățirea continuă a acestor materiale, pentru crearea unor sortimente noi.

An de an laboratoarele de științe naturale din școlile patriei noastre se completează cu noi tipuri de material didactic — spune de exemplu, într-o scrisoare adresată redacției, profesoara Margareta Moșneaga din Ploiești. Mulaje cum sint cele de botanică (flori, ciuperci, secțiuni prin frunze și semințe), de anatomie (corpul omului, aparatul respirator, aparatul excretor, urechea, ochiul, pielea) fixează cu ușurință în mintea elevilor probleme de ansamblu, de detaliu și de structură. Datorită faptului că sint concepute just din punct de vedere științific astfel de materiale îi ajută pe elevi să-și însușească temeinic cunoștințele, iar corolul lor viu și plăcut, prezentarea atrăgătoare le stimulează atenția și interesul.

Dezvoltarea tehnicii — continuă corespondenta noastră — ne permite însă ca și aici să facem pași mai departe. Cred că s-ar putea trece la confecționarea unora din aceste mulaje din material plastic, întrucît ar avea o greutate mai mică și ar fi, deci, mai ușor de minuit.

De un real folos la lecții ne sint preparatele microscopice de botanică, zoologie, anatomie — spune mai departe tov. Moșneaga. Consider însă că unele secțiuni de anatomie, mai complexe, ar trebui să fie însoțite de o schemă cu indicarea tuturor elementelor ce se observă în preparat.

La descrierea organizării interne a animalelor, ne ajută mult preparatele umede și scheletele. Deosebit de valoroase sint, de exemplu, materialele didactice care ilustrează organizarea internă a vertebratelor. Ar fi bine să primim asemenea materiale în număr cât mai mare.

Pentru lecțiile de geologie ne-ar fi necesare o serie de colecții de

minerale și roci eruptive sau fosile în original.

Și pentru lecțiile de geografie școlile primesc un material didactic tot mai bogat. Profesoara Elena Papatânase, din Capitală ne scrie în această privință:

Educația didactică și pedagogică, I.M.D.-ul, Arhiva națională de filme și Studioul „Alex. Sahia” ne furnizează cu regularitate materiale interesante și valoroase. Iată câteva exemple: stația meteorologică, truse de minerale și roci, trusa topometrică, globul ceresc, telurium, filmele didactico-științifice diapozitive editate în grup și succedindu-se după o tematică judicioasă.

Aș avea de făcut și unele propuneri — spune mai departe tov. Papatânase. De exemplu, cred că ar trebui îmbunătățită calitatea materialului din care sint confecționate hărțile. Culorile folosite la unele hărți sint necorespunzătoare simbolurilor cartografice și ar trebui revizuite. Semnalele o inadvertență la planșa care reprezintă mișcarea de revoluție a Pământului, unde Soarele este plasat în centrul elipsei.

Ar fi de dorit să se repartizeze școlilor diascoape, care oferă posibilitatea urmării diafilmului la lumina zilei. De mare folos ne-ar fi indicații metodice asupra folosirii diafilmelor.

Se știe că de mare este însemnătatea materialului didactic la

clasele I-IV, unde predarea trebuie să aibă un puternic caracter intuitiv — scrie tov. Ilie I. Mirea, învățător din București. Numeroasele materiale didactice pe care le-a primit în ultimii ani școala noastră, la fel ca toate școlile țării, ne sint nouă, învățătorilor, de un foarte mare ajutor. Mă refer la multe din materialele didactice pentru studiul aritmeticii și geometriei, la planșele pentru științele naturii etc. Menționez în special, pentru rezultatele bune care se obțin cu ajutorul lor, număratoarea cu bile de format mare — rezistență și practică, deoarece toți copiii o pot vedea și pot urmări explicațiile învățătorului — aparatul pentru studierea fracțiilor ordinare, unele portrete istorice.

Aș vrea să vorbesc însă și despre unele materiale care ne sint necesare dar nu se găsesc. De exemplu, pentru predarea textelor de lectură din cărțile de limba română am avea nevoie de tot mai multe planșe care să scoată în evidență în mod pregnant aspectele vieții noi din patria noastră, frumusețile și bogățiile țării, lupta eroică a clasei muncitoare condusă de partid. Este de dorit să se pună la dispoziția școlilor tablouri mai mari, în culori vii, atrăgătoare. Ar fi necesare și mici machete care să reprezinte mașini ce se folosesc în uzine și fabrici, mașini agricole (tractor, plug, semănătoare, combină etc.), mijloace de transport (automobil, locomotivă, vapor, avion).

Cu ajutorul unei astfel de numărători, copiii din clasa I pătrund mai ușor tainele aritmeticii.

Bibliografie

Profesorii de matematică și fizică găsesc în librării și la standurile de cărți din școli numeroase lucrări de specialitate care le pot fi de mare folos în munca lor cu elevii. Iată câteva dintre acestea:

Barbilian D. — Teoria aritmetică a idealelor. Broda E., Schönfeld T. — Aplicațiile tehnice ale radioactivității. Carafoli E., Orovanu T. — Mecanica fluidelor — vol. II. Drăganu M. — Introducerea matematicii în fizica teoriei modernă — vol. I-II. Ghelfond A. O. — Calculul cu diferențe finite. Kahane A. — Elemente din teoria congruențelor drepte. Marinescu G. — Spații vectoriale normale. Nicolescu M. — Analiză matematică — vol. II. Onicescu O., Mihoc M. — Calculul probabilităților și aplicații. Țițeica Gh. — Geometria diferențială proiectivă a rețelelor.

ÎN ATENȚIA CADRELOR DIDACTICE ȘI A PĂRINȚILOR

Procurați ALFABETARE pentru elevii din clasa I — un material didactic foarte util micilor școlari.

De vizare la toate librăriile și magazinele de papetărie din țară. Prețul unui alfabetar 12,50 lei.

CONCURSURI

Institutul politehnic din Timișoara anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi de personal didactic:

FACULTATEA DE MECANICĂ: Postul de conferențiar la catedra Mașini termice, disciplina Centrale termice și gosp. căldurii, cu o sarcină săptămînală de 4,5 ore, poziția nr. 4 din statul de funcțiuni și personal didactic.

FACULTATEA DE ELECTROTEHNICĂ: Postul de conferențiar la catedra Electronică și măsuriri electrice, disciplina Măsuriri electrice, cu o sarcină săptămînală de 5,5 ore, poziția nr. 3 din statul de funcțiuni și personal didactic.

Cei care doresc să participe la concurs vor depune în termen de 30 zile la rectoratul Institutului politehnic din Timișoara o cerere la care vor anexa următoarele acte: autobiografie; copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe diploma de examen de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe atestatul de conferențiar; lucrări științifice ale candidatului într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat.

La concurs pot participa persoanele care posedă titlul de doctor sau de candidat în științe sau

gradul didactic de conferențiar, specialiști de înaltă valoare cu vechime în producție sau în aparatul de stat care posedă studii superioare de specialitate pentru disciplina cuprinsă în postul pentru care se instituie concursul.

Orice informație suplimentară se poate obține în fiecare zi la rectoratul Institutului politehnic din Timișoara, b-dul 30 Decembrie nr. 2, la Serv. Muncă și salarii, telefon nr. 15-75.

Institutul politehnic din Iași anunță ocuparea prin concurs a unui post de preparator principal la catedra de Tehnologia pielii, înlocuitorilor de piele și a tănărilor și a două posturi de cercetător la aceeași catedră.

Cererile de înscriere la concurs se vor înainta în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț, la rectoratul Institutului politehnic din Iași, calea 23 August nr. 11, însoțite de următoarele acte: copie legalizată de pe actele de studii; lucrările științifice ale candidatului dacă este cazul; certificatul de caracterizare a activității profesionale și obștești, eliberat de instituția (întreprinderea) la care candidatul are funcția de bază, sau recomandarea șefului de catedră, în cazul cînd candidatul funcționează în învățământ; certificatul de vechime în muncă eliberat de unitatea în care lucrează; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Lucrările frontale de laborator

Lucrările de laborator nu au numai scopul de a le forma elevilor noțiuni juste și trainice despre fenomenele și substanțele chimice, ci și de a-i înarma cu deprinderi practice și a-i familiariza cu o serie de probleme ale industriei chimice. Dar pentru a realiza aceste scopuri este important ca elevii să efectueze ei înșiși astfel de lucrări deoarece rezultatele obținute prin munca individuală nu pot fi date nici de cea mai perfectă experiență demonstrativă.

Munca individuală depășește în cadrul lucrărilor de laborator dezvoltă într-o mare măsură observația organizată a elevilor și gândirea lor logică. În afară de aceasta ei capătă multe deprinderi practice care îi vor ajuta în munca lor viitoare în producție: ei învață să lucreze ordonat, economic, precaut, să monteze instalații simple de laborator, să lucreze cu acestea, să prepare substanțe noi necunoscute lor. Aceasta, pe de o parte, satisface interesul lor științific, iar pe de altă parte îi dirijează spre cunoașterea unor fenomene necunoscute lor.

Se obișnuiește adesea ca lucrările de laborator să fie organizate în grupe de câte 3-4 elevi deoarece astfel sunt necesare mai puține aparate și cantități mai mici de substanțe chimice. Acest procedeu este indicat numai dacă în decursul lucrărilor de laborator munca grupelor este dirijată în așa fel încât absolut toți elevii să lucreze. În nici un caz nu este îngăduit ca elevii mai activi să execute toată munca. Mai folositoare sînt însă lucrările frontale — adică acelea în cadrul cărora fiecare elev efectuează toate operațiile impuse de lucrare.

Deși cunosc însemnătatea lucrărilor de laborator frontale, unii profesori de chimie nu organizează asemenea lucrări socotind că ele nu pot fi efectuate decât acolo unde școala dispune de un laborator bogat înzestrat și de cantități mari de reactivi. În realitate însă lucrările frontale pot fi organizate și în laboratoare care nu dispun de instalații complicate. Elevii înșiși pot executa (la lucrările practice sau în cercuri) unele aparate simple. De exemplu, pot confecționa lesne aparate simple pentru dezvoltarea diferitelor gaze, a cărui descriere se găsește în manualul de chimie pentru clasa a VIII-a. Cu ajutorul acestui aparat se poate prepara hidrogen, bioxid de carbon, hidrogen sulfurat și acetilenă. Lucrări de laborator care pot fi

executate frontal fără a necesita instalații complicate sînt și distilarea mecanică a lemnului, decantarea, filtrarea, evaporarea, topirea sulfului și prepararea sulfului plastic, dizolvarea unor substanțe, cercetarea proprietăților bazelor, acizilor și sărurilor etc.

Pentru multe dintre aceste lucrări (de exemplu, pentru cercetarea proprietăților bazelor, acizilor și sărurilor) sînt necesare cantități foarte mici de substanțe — doar picături. Și vasele de sticlă pot fi procurate destul de ușor dacă ne preocupăm de această problemă. Cu ajutorul întreprinderii care patronază școala și al comitetului de părinți putem completa treptat, pentru fiecare elev, cite o trusă indivi-

duală compusă dintr-o pilnie, 2 pahare Berzelius, 2 baloane Erlemeyer, 5 eprubete, un balon rotund cu fundul plat, câteva tuburi de sticlă, un cristalizator, o lingură, o baghetă de sticlă, o forfecuță, spirit într-o sticlă, lampă cu spirit, chibrituri, perie de spălat eprubetele, puțină hirtie de filtru, cîrpă de șters, câteva dopuri.

Dacă școala are sală de lucrări vom lucra desigur acolo. Dacă nu, alegem o sală cu mese. În nici un caz nu se pot efectua lucrări practice de chimie pe băncile din clasă, deoarece pe acestea se răstoarnă vasele și stativele de laborator.

Este bine ca sala să aibă canalizare. În caz contrar vom pregăti găleți în care să se poată deșerta conținutul vaselor și eprubetelor, precum și apa de spălat.

Substanțele care se vor folosi trebuie să fie împărțite în sticlucșe mici, punindu-se pe fiecare o etichetă cu denumirea substanței pe care o conține. Nu este absolut necesar să dăm substanțele individual fiecărui elev. Este de ajuns dacă fiecare grupă de circa 4 elevi a primit sticlucșe cu substanțele necesare.

Începînd din clasa a VII-a trebuie să-i obișnuim pe elevi ca, pe rînd, să facă de serviciu în laborator, ajutînd profesorului. Astfel ei vor putea mîna cu îndemînare vasele și vor cunoaște locul substanțelor.

O deosebită atenție trebuie să acordăm desfășurării lucrărilor.

În clasele începătoare este bine să se execute lucrări pe care elevii le-au văzut înainte în clasă, sub forma experiențelor efectuate de profesor. Atunci cînd efectuează asemenea experiențe, profesorul le va atrage atenția asupra faptului că le vor executa și ei în cadrul lucrărilor frontale. Astfel elevii vor observa mai atent desfășurarea experiențelor, vor fi mai interesați de fazele și rezultatele lor.

În clasele mai mari, îndrumările privind modul de lucru se pot da în scris. Bineînțeles, îndrumările scrise — clare și destul de amănunțite — trebuie pregătite dinainte. Este bine ca la sfîrșit să se dea și întrebări privind cunoștințele însușite pe baza observațiilor făcute în cursul lucrării.

Procedează just acei profesori care cer elevilor scurte referate privind desfășurarea lucrării nu ulterior, așa încît să fie alcătuite din memorie, ci chiar în timpul lucrării.

Este de asemenea foarte indicat ca în lecția care urmează lucrărilor de laborator să se discute cu elevii modul cum au lucrat, să se arate greșelile cele mai frecvente, să fie ajutați să găsească cauzele lor.

Dacă profesorul a organizat bine lucrarea, în timpul desfășurării ei nu trebuie decît să vegheze ca toți elevii să lucreze conform indicațiilor.

Agneta Vartanovici

În grădina micilor naturaliști

Grădina micilor naturaliști — astfel numesc sîtenii din comuna Amara, regiunea București, grădina școlii de 7 ani din localitate. Aproape zilnic pot fi văzuți aci numeroși elevi care, sub conducerea profesorului lor de științe naturale, îngrijesc cu dragoste plantele.

Cîte nu sînt de văzut în grădina micilor naturaliști din Amara! Pe lângă legume, școlarii au cultivat și numeroase soiuri de plante industriale. Pepiniera lor cuprinde peste 3.000 de puieți de pomi fructiferi. Pe parcelele

din grădina școlii au fost cultivate 105 soiuri de plante diferite. Micii naturaliști au aclimatizat la solul din comuna lor 52 de soiuri de plante noi, rare, din U.R.S.S., R.P. Chineză, Egipt, Danemarca etc. Toate aceste plante au fost primite în dar de la Institutul de cercetări hortiviticole din București.

Recolta culeasă în această toamnă din grădina școlii de 7 ani din Amara este foarte bogată. La fel de bogate sînt cunoștințele și deprinderile acumulate de elevi, prin grija și îndrumarea profesorilor.

La practică în întreprinderi

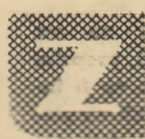
Elevii din clasele a IX-a și a X-a de la Școala medie „M. Eminescu” din Capitală, desfășoară activitatea practică în diferite secții ale întreprinderii „Pavel Teacenco”. Ajutate și îndrumate de muncitoare și de inginerii din întreprindere elevele au reușit să se familiarizeze în scurt timp cu procesul de producție.

Specialiștii din întreprindere se îngrijesc îndeaproape de înarmarea elevilor cu cunoștințe și deprinderi practice.

Pe această linie, un colectiv de ingineri și tehnicieni organizează periodic expuneri la locul de muncă. Din conținutul acestor expuneri elevii au aflat cum se lucrează ciorapii pe diferite tipuri de mașini, cum este organizat procesul tehnologic al firelor etc.

Ca un rezultat al acestor preocupări, multe dintre elevele Școlii medii „M. Eminescu” lucrează acum la mașini.

Toamna, pe ogoare

eci de mii de elevi din școlile noastre să-ți iau parte în aceste zile, sub conducerea profesorilor de cunoștințe agricole, la efectuarea lucrărilor agricole de toamnă. Grupăți pe clase, brigăzi sau echipe, ei participă la stringerea recoltelor de pe întinsele ogoare ale gospodăriilor agricole colective și ale gospodăriilor de stat, de pe terenurile școlare etc., contribuind astfel la sporierea bogățiilor patriei alături de părinții lor — gospodarii satelor noastre socialiste.

Pe lângă marea lor valoare educativă, pe lângă faptul că îi înarmează cu deprinderi, lucrările practice pe care le efectuează elevii în această perioadă constituie un minunat prilej de a îmbogăți cunoștințele lor. E limpede însă că nu orice lucrare și nu oricum organi-

zată poate să contribuie la realizarea acestei sarcini.

În primul rînd trebuie alese lucrări care corespund indicațiilor din programele școlare, potrivite cu nivelul de cunoștințe și particularitățile de vîrstă ale elevilor. Acest lucru e ușor de realizat în marea majoritate a regiunilor noastre agricole. De pildă, elevii clasei a V-a, pe lângă lucrările de recoltare a legumelor și diferitelor semințe, pot efectua lucrări de pregătire a terenului în vederea cultivării legumelor timpurii. Acestea au o mare valoare instructivă deoarece dîndu-le posibilitatea să cunoască direct ansamblul complet al lucrărilor necesare unui ciclu de vegetație îi pregătesc pentru lucrările de plantare și întreținere a legumelor pe care le vor efectua ulterior. Lucrări asemănătoare, de data aceasta privind însă cultura cerealelor, pot executa elevii clasei a VI-a. Cu elevii clasei a VII-a, pe lângă lucrările cu caracter agrotehnic, este necesar să se organizeze în special lucrări în livada de pomi și în vie. Avînd în vedere nivelul mai ridicat al cunoștințelor și dezvoltarea fizică a elevilor din această clasă, ei pot participa la întregul ansamblu al lucrărilor ce se impun în acest sezon și anume: în livadă — picheatul terenului în vederea înființării plantațiilor de pomi, săpatul gropilor și plantatul pomilor; în vie — recoltarea coardelor, stratificarea lor, îngropatul viței de vie etc.

Sezonul de toamnă oferă posibilități pentru utilizarea largă a tuturor mașinilor agricole. Acum se execută recoltarea mecanică a porumbului și a diferitelor rădăcinoase, arătura adîncă de toamnă, grăpatul și semănatul cu ajutorul mașinilor moderne, administrarea îngrășămintelor de bază etc. La asemenea lucrări participă îndeosebi elevii din clasele VIII-XI. Cu toate acestea, acolo unde există posibilități, este bine ca și elevii din clasele V-VII să vadă cum se desfășoară munca cu mașinile agricole și să asculte explicațiile specialiștilor asupra modului de funcționare a acestora, asupra avantajelor lor.

Efectuarea lucrărilor practice în sezonul de toamnă de către elevi ridică o serie de probleme de ordin metodic. În general, școlile caută ca lucrările practice să constituie un mijloc de aplicare a cunoștințelor teoretice însușite în clasă. Lucrările agricole de toamnă preced însă de multe ori predarea cunoștințelor teo-

retice. Unele din ele nu-și dobîndesc suportul de cunoștințe decît după 2-3 luni de zile. De exemplu, despre lucrările de toamnă în vie elevii învață aproximativ în luna decembrie, cînd nu mai există nici o posibilitate de aplicare a lor în practică.

Desigur, în general e bine să se respecte principiul concordanței în timp a cunoștințelor cu lucrările practice. Datorită specificului lor, însă, lucrările practice agricole, în special cele de toamnă, preced cunoștințele teoretice. Ce trebuie să facă profesorul în această situație?

Pentru a evita să dea acestor lucrări un caracter empiric, meșteșugăresc, este bine, pe de o parte, să transmită un minimum de cunoștințe teoretice în legătură cu conținutul lor, iar pe de altă parte, să asigure desfășurarea lor pe baza normelor agrotehnice. Cu alte cuvinte, lucrările practice de toamnă trebuie să aibă un caracter științific și să se desfășoare astfel încît elevii să înțeleagă ceea ce fac.

Experiența de viață pe care o dobîndesc elevii în această perioadă va trebui larg fructificată în timpul anului școlar deoarece valoarea instructivă a lucrărilor practice agricole de toamnă constă și în faptul că ele vor servi ca exemple, ca mijloace de demonstrare a unor cunoștințe ca se vor preda ulterior. De exemplu, lucrarea „Recoltarea porumbului pentru siloz și însilozarea lui” (clasa a VI-a) pe care elevii o execută acum, toamna, servește profesorului în luna ianuarie la predarea temei „Cultura porumbului siloz, însilozarea porumbului pentru siloz”.

Este bine ca profesorul să stabilească o evidență a tuturor cunoștințelor din programă care s-ar putea sprijini pe anumite elemente oferite de lucrările agricole de toamnă. De asemenea, profesorul poate să indice elevilor un plan concret de observații asupra fenomenelor ce pot fi constatate cu ocazia lucrărilor practice de toamnă. Ulterior aceste observații se vor folosi în cadrul lecțiilor de cunoștințe agricole ca material demonstrativ.

Lucrările agricole de toamnă dau și posibilitatea de a se confecționa cu ajutorul elevilor colecții complete de materiale didactice de care vor avea nevoie nu numai ca material demonstrativ, dar și pentru organizarea unor lucrări frontale de laborator.

Ing. Valentina Vișan

Lucrări practice în laborator.

Îndrumarea studiului individual

Îndrumarea studiului individual constituie o sarcină deosebit de importantă a pedagogilor. Ea reprezintă una din metodele de instruire și educare care contribuie în mod organic, așa cum arată N. K. Krupskaja, la dezvoltarea spiritului de inițiativă al elevilor, la dezvoltarea gândirii lor independente, la dezvoltarea priceperii lor de a aplica în viață, în practica construirii socialismului, cunoștințele dobândite în școală.

Fără a teoretiza, este necesar să amintesc că esența îndrumării studiului individual al elevilor de către profesor trebuie înțeleasă în sensul că elevii să fie ajutați să muncească independent, să adincească și să lărgescă sistematic și ordonat volumul de cunoștințe dobândite la lecții.

Pedagogia ne indică diverse procedee și mijloace de organizare a studiului individual. Dintre acestea cred că trebuie să ne preocupăm în primul rând, așa cum mi-a arătat propria mea experiență, îndrumarea felului cum elevii își iau notițele, cum își notează principalele noțiuni și idei din lecție și a modului cum folosesc în pregătirea lecțiilor acasă notițele luate în clasă, manualul și materialul auxiliar.

Am avut multă vreme de luptă cu procedeul greșit, poate comod pentru unii elevi, de a învăța numai după notițele care, de multe ori, erau luate defectuos. A trebuit să le formez elevilor mai întâi deprinderea de a nota în clasă ceea ce e absolut esențial din conținutul lecției (și aceasta chiar la elevii din clasele VIII-IX) și să-i învăț cum să utilizeze manualul.

Cum am procedat? În primele ore de la începutul anului școlar, chiar în timpul lecției, observ cum iau elevii notițe. După expunerea unei probleme mă opresc și iau două maculatoare de la doi elevi, unul în care sînt notate date și nume disparate, altul în care se vede strădania de a nota fiecare cuvînt al meu. Aici, de obicei, din loc în loc sînt spații goale unde elevul nu priddidează să consemneze cuvintele mele. Le arăt elevilor că și primul și cel de al doilea mod de a lua notițe este greșit și le explic de ce. Totodată îi sfătuiesc să fie atenți la ceea ce spun și să noteze numai ideile esențiale.

Pentru a-i ajuta să-mi înțeleagă statul am adoptat, o vreme,

următoarea metodă. Nu i-am lăsat pe elevi să ia notițe cită vreme explicam, ci le ceream să lase creioanele jos și să fie atenți. Abia după ce epuizăm expunerea unui punct din lecție sintetizăm tot ceea ce s'apusesem în câteva fraze scurte. Ceream ca acestea să fie notate de elevi în caietele lor.

Pe de altă parte, acord o grijă deosebită schemelor la tablă care dau elevilor posibilitatea să vadă „firul roșu” al lecției, ceea ce este esențial în explicațiile mele.

Pentru a-i îndruma pe elevi asupra felului cum să folosească manualul, rezerv, de asemenea, o oră la începutul anului școlar.

În această oră îi învăț, de fapt, cum să învețe. Citesc o dată cu voce tare întreaga lecție. După aceea reiau lectura pe fragmente, oprindu-mă după fiecare fragment care alcătuiește o unitate logică și le cer să rezume ideile. Aceste rezumate sînt notate în caiete și la sfîrșit le servesc elevilor drept jaloane pentru a repeta conținutul întregii lecții.

Bineînțeles, folosesc aceste procedee la clasele cu care nu am lucrat înainte. La clasele căroră le-am arătat o dată cum să ia notițe și cum să lucreze cu manualul revin numai spre a controla dacă îndrumările mele sînt aplicate.

Deprinderea elevilor cu utilizarea materialului auxiliar (mă refer la elevii din clasele mari) constituie un alt aspect al muncii profesorului care se ocupă de îndrumarea studiului individual. Buna folosire a acestui material presupune însă înainte de toate grija deosebită a profesorului pentru selecționarea lucrărilor, a textelor, pasajelor și documentelor pe care le recomandă elevilor. Se cere totodată profesorului să dozeze cu atenție volumul de materiale recomandate elevilor, ținînd seama de două probleme deosebit de importante: eficiența materialului utilizat și necesitatea de a evita supraîncărcarea. Obişnuiesc ca, încă de la începutul anului școlar, să recomand elevilor lucrările și textele mai importante cu caracter istoric pe care le pot folosi în cursul anului, pentru ca ei să și le poată procura din vreme. La lecții obișnuiesc să le indic doar paginile pe care urmează să le consulte acasă.

În cadrul ședințelor comisiei metodice ne consultăm deseori asupra materialului bibliografic pe care-l putem recomanda ele-

vilor. Astfel, într-o ședință a comisiei metodice din anul școlar trecut, după ce s-au prezentat problemele principale ce se desprind din Declarația consfătuirii reprezentanților partidelor comuniste și muncitorești de la Moscova pentru a fi folosite de către profesorii de istorie la cele patru clase a XI-a din școala noastră în lecțiile de istorie contemporană a R.P.R. privind situația internațională (etapele dezvoltării sistemului socialist și criza generală a capitalismului), am ajuns la concluzia că putem recomanda elevilor să citească extrase din Declarație în timpul studiului lor individual. Profesorii au cerut elevilor să conspiceze principalele probleme care se desprind din declarație, ceea ce i-a ajutat să înțeleagă mai bine multe probleme de istorie contemporană.

Îndrumarea și organizarea muncii individuale dă roade numai în măsura în care noi, profesorii, asigurăm și controlul ei. De multe ori deficiențele observate în studiul individual al elevilor nu provin din insuficiența folosirii a procedeelelor de organizare, ci din insuficiența procedeelelor de control.

Pentru a controla studiul individual al elevilor folosesc verificarea periodică a notițelor, verificarea cunoștințelor acumulate de elevi din manual și din materialul auxiliar recomandat, controlul conspictelor, scurte discuții în orele puse „la dispoziția profesorului”, purtate pe baza unor tematici astfel alcătuite încît să releve rezultatele muncii individuale a elevilor. De exemplu, la tema „Apariția socialismului științific” voi discuta cu elevii pentru a vedea în ce măsură au studiat paginile recomandate din „Manifestul Partidului Comunist”.

Dar oricît de bine pregătit ar fi profesorul, oricît de bun metodist ar fi acesta, el nu va da o atenție deosebită propriei sale pregătiri, dacă nu va fi întotdeauna la curent, printr-un studiu permanent, cu cele mai noi cuceriri ale științei, ale vieții noi în mijlocul căreia trăiește. Numai profesorul care se preocupă cu seriozitate de propria sa perfecționare, de propriul său studiu individual va obține succese și în îndrumarea muncii independente a elevilor săi.

Prof. I. Dragomirescu
București

Concentrare în timpul studiului

Un plan de muncă formal

Este cunoscut faptul că planul general de muncă elaborat de conducerea școlii trebuie să reprezinte în fiecare școală principala document de planificare a activității, un adevărat ghid în munca pe care o va duce întregul colectiv pedagogic de-a lungul unui an școlar.

Am avut de curînd prilejul să studiem planul de muncă pe anul 1961—1962 al Școlii de 7 ani nr. 3 din Brașov, să cercetăm în ce măsură corespunde el cerințelor.

Trebuie să spunem de la început că, deși numără 15 pagini dactilografiate, deși cuprinde enunțarea a numeroase principii pedagogice și metodice, acest plan este departe de a constitui un ghid în activitatea a însăși conducerii școlii (care l-a elaborat) și cu atât mai puțin a cadrelor didactice. Colectivul de direcție al școlii, format din tovarășii Ion Negrescu, Th. Pop și A. Băltescu, a elaborat, în locul unui plan concret de muncă, un fel de lucrare cu nejustificate pretenții teoretice și care, pe deasupra, suferă și de o îmbesire de amănunte nesemnificative, inutile. Să luăm câteva exemple.

În capitolul II privind munca organizatorică, există un paragraf intitulat: „Repertoriul manualelor școlare pe clase”. În dreptul lui sînt menționate următoarele acțiuni: ridicarea manualelor de la C.L.D.C.; preluarea manualelor de către învățătorii și dirigenții; distribuirea manualelor la elevi; întocmirea evidenței distribuiri manualelor. Mai

lipsește doar câteva precizări: numărul autobuzului cu care urma să se deplaseze împăternicitul școlii la C.L.D.C., încăperea în care urmau să fie depozitate manualele și... la cine trebuia să stea cheia de la depozitul cu manuale școlare.

Partea mai gravă o constituie însă enunțarea gratuită a unor principii și cerințe pedagogice și metodice. Iată câteva dintre ele: „Pregătirea temeinică a cadrelor pentru lecții de calitate, care vor urmări atît instruirea cit și educarea elevilor...” „Lecțiile trebuie să aibă atît valoare educativă cît și nivel ideologic ridicat...” „Ridicarea nivelului științific, ideologic și metodic al lecțiilor...” Luînd noștință de aceste cerințe cititorul — ca și noi — ar fi tentat să afle la ce măsuri concrete, eficiente s-a gândit conducerea Școlii de 7 ani nr. 3 din Brașov pentru realizarea lor. Căutările sînt însă zadarnice. Peste aceste lucruri, considerate probabil amănunte în raport cu... întocmirea evidenței distribuiri manualelor școlare, s-a trecut cu o nemaînțînță ușurînță.

Un întreg capitol este consacrat activității extrașcolare a elevilor. În acest capitol sînt înșirate, cu multă generozitate, toate formele posibile ale acestui gen de activitate — de la participarea elevilor la cercuri și pînă la excursii de durată. Care dintre ele vor fi folosite, cînd, cine va coordona toate aceste acțiuni? Iată întrebări la care planul de muncă refuză să dea vreun răspuns.

Pe ultima din cele 15 pagini dactilografiate se află capitolul rezervat activității social-culturale a cadrelor didactice. Și aici sînt trecute toate formele activității, ca și instituțiile în cadrul căroră se va desfășura. Un singur lucru lipsește însă — repartizarea unei sarcini concrete în acest domeniu fiecărui învățător și profesor din școală.

Cum de s-a putut ajunge la o asemenea tratare formală a unuia dintre cele mai importante documente ale școlii? După părerea noastră, din două motive. Mai întîi datorită stilului defectuos de muncă al conducerii Școlii de 7 ani nr. 3 din Brașov, iar apoi datorită lipsei de preocupare a Secției de învățămînt și cultură a sfatului popular al orașului Brașov pentru inițierea clară și concretă a directorilor de școli în vederea alcătuirii planurilor de muncă, datorită lipsei unui control competent al acestor planuri.

Revenind la ceea ce ar fi trebuit să fie planul de muncă al Școlii de 7 ani nr. 3 din Brașov trebuie să menționăm că în elaborarea acestei lucrări era necesar să se pornească în primul rînd de la situația specifică a școlii, de la neajunsurile constatate în anul precedent — anume, de la faptul că în trecutul an școlar procentajul de promovați a fost doar de 87,2%.

Conducerea Școlii de 7 ani nr. 3 din Brașov ar trebui să revizuiască total lucrarea făcută. Nu este obligatoriu ca noua formă a planului să atingă și ea 15 pagini. În schimb, trebuie să fie astfel elaborată încît să constituie un adevărat ghid prețios în activitatea pe care sînt chemate să o desfășoare cadrele didactice.

I. Sava

Prof. Ioan N. Chișu

ÎNSEMNĂRI DE LA LECȚII

Lecția cu tema „Filozofia — concepție generală despre lume”, ținută zilele trecute de către profesoara Maria Căliman la clasa a XI-a „A” de la Școala medie „Gh. Șincai” din Capitală a reușit în general să dea elevilor coordonatele înțelegerii obiectului filozofiei marxist-leniniste, să fixeze cu suficientă claritate elementele noii discipline de studiu.

Organizîndu-și cu grijă planul expunerii, străduindu-se să exprime concis, limpede o serie de probleme — ce este filozofia — obiectul ei de studiu; problema fundamentală a filozofiei; materialismul și idealismul, două linii fundamentale opuse în filozofie; caracterul de clasă al filozofiei — deslășurînd cu pricepere fixarea cunoștințelor, profesoara Maria Căliman a conturat cu claritate în fața elevilor elementele noii discipline de studiu, a subliniat necesitatea însușirii de către fiecare om a materialismului dialectic și istoric.

Cu toată grija pentru claritatea și concizia expunerii, anumite deficiențe în precizarea unor noțiuni au știrbit însă valoarea științifică a lecției.

Evidentă, a fost în primul rînd, în cadrul acestei lecții, lipsa de

legătură cu cunoștințele anterioare ale elevilor, dobîndite de-a lungul anilor în studiul celorlalte discipline științifice. Dar pentru a explica unor elevi din clasa a XI-a obiectul filozofiei ca o concepție despre lume în ansamblul ei, pentru a-i face să înțeleagă că materialismul dialectic și istoric este știința legilor celor mai generale ale naturii, societății și gândirii, era absolut necesar de a sublinia, de a evidenția deosebirile dintre filozofie și celelalte științe studiate de elevi pînă în prezent — fizica, chimia, matematica, botanica, istoria ș.a.m.d. Numai făcînd acest raport putem avea certitudinea că elevii au înțeles în mod profund faptul că, spre deosebire de celelalte științe, filozofia se ocupă nu de chestiunile speciale ale diferitelor domenii ale lumii înconjurătoare luate în parte, ci de anumite probleme generale comune tuturor acestor domenii, că filozofia își pune anumite întrebări în legătură cu lumea în întregul ei. Această permanentă legătură cu cunoștințele dobîndite anterior este cu atît mai necesară cu cît trebuie să explicăm elevilor că însușirea bazelor filozofiei marxist-leniniste în ultimul an al școlii medii reprezintă, în acest

sens, un corolar al studiilor făcute pînă în prezent, menit să le deschidă orizonturile unei științe care nu îmbrățișează numai un domeniu al realității înconjurătoare, ca celelalte științe, ci își pune probleme generale în legătură cu întreaga realitate, cu legile cele mai larg cuprinzătoare ale lumii.

În al doilea rînd, lecția a arătat necesitatea folosirii mai atente a fondului de noțiuni noi folosite în cadrul explicațiilor. „Sistem filozofic”, „materie”, „agnosticism”, „idealism subiectiv și obiectiv”, „pozitivism” — iată doar câteva exemple din lunga suită de termeni noi folosiți în cadrul expunerii. Dar, la primul contact cu obiectul filozofiei, este necesar să dăm explicațiile cerute de înțelegerea noțiunilor fundamentale și să selecționăm cu grijă termenii noi pe care-i facem cunoscuți elevilor, oprindu-ne numai asupra celor care sînt absolut necesari. Altfel, nu numai că încercăm în mod inutil memoria elevilor, dar îngreunăm chiar înțelegerea lecției.

În al treilea rînd trebuie subliniat că nu putem avea certitudinea că elevii au înțeles problema caracterului de clasă al filozofiei, atîta vreme cît nu vom explica pe

Utilizarea manualului de fizică pentru clasa a VIII-a

După cum se știe, în clasa a VIII-a a școlilor și secțiilor serale se lucrează în acest an școlar după aceeași programă de fizică ca și în anul precedent, manualul folosit fiind manualul de fizică pentru clasa a VIII-a editat în 1961. (În ultima parte a anului școlar și manualul de clasa a IX-a pentru școlile de zi).

Caracterul deosebit al muncii în școala serală cere profesorului să acorde o deosebită atenție felului în care va fi utilizat acest manual, deoarece, pe lângă faptul că demonstrațiile, exemplele și problemele folosite în școala de zi nu dau totdeauna cele mai bune rezultate și în școala serală, este vorba și de un manual nou a cărui valoare nu a fost încă verificată în practică.

În cele ce urmează vom căuta să atragem atenția asupra unora din temele și noțiunile ce se cer prezentate muncitorilor-elevi într-un alt mod decât în cuprinsul manualului menționat.

Exemplul utilizat în manual la pag. 31 pentru a ilustra compunerea forțelor situate pe aceeași dreaptă-suport, exemplul în care este vorba de o mașină de rabotat, conține o greșală ce poate produce confuzii în legătură cu regimul de funcționare a mașinilor-unelte așchietoare. Vom arăta muncitorilor-elevi că exemplul folosit nu este real, deoarece — chiar dacă motorul mașinii poate dezvoltă o forță de 600 Kgf — dacă rezistența piesei este de 200 Kgf, tot atât de mare va fi și forța dezvoltată de mașina unealtă. (Dacă lucrurile ar sta așa cum sînt prezentate în manual, diferența de forță ar produce o mișcare din ce în ce mai rapidă a piesei sau a sculei tăietoare, și deci nu s-ar mai putea asigura un regim de așchiere constant). Deoarece nu s-a studiat încă dinamica, nu vom putea justifica totul în amănunt, dar muncitorii-elevi care lucrează sau au lucrat la raboteză, știu că ea este astfel construită încît, la cursa activă, deplasarea mesei să fie cât mai uniformă, pentru a se obține o așchiere uniformă a materialului.

În unele cazuri, manualul folosește exemple de corpuri în mișcare pentru a demonstra compunerea sau descompunerea forțelor. La pag. 37, de pildă, se dă exemplul unei bile ce se rostogolește pe un plan înclinat. Exemplul următor — consola — este mult mai potrivit și des întâlnit în activitatea practică. Este bine să folosim acest exemplu, iar cazul precedent să-l analizăm mai târziu, cînd vom studia mișcarea corpurilor pe planul înclinat.

Alteori, manualul utilizează, fără o demonstrație satisfăcătoare, regula conform căreia trei forțe coplanare sînt în echilibru dacă rezultanta a oricăror două dintre ele este egală și de sens contrar cu a treia. Dată fiind experiența și puterea mai mare de înțelegere a muncitorilor-elevi vom putea demonstra această regulă ca o aplicație a compunerii forțelor, pentru ca ei s-o folosească în mod conștient atunci cînd este cazul.

Trecînd la studiul cinematicii vom acorda o atenție deosebită definiției mișcării și repausului. Muncitorilor-elevi le vom putea arăta mai aprofundat decât elevilor din școlile de zi că mișcarea nu poate fi separată de materie, așa cum nici materia nu poate fi separată de mișcare. Vom sublinia deci că definiția dată la pagina 75 mișcării și repausului, înțelege, vorbind despre corpurile imobile din jur, corpuri care sînt considerate în mod convențional ca imobile.

Discuția despre originea spațiului și timpului (pag. 77) este neconcludentă pentru muncitorii-elevi. Nu se vorbește de loc despre cazul în care originea spațiului nu coincide cu cea a timpului. Este drept că acest caz necesită explicații și exemplificări mai amănunțite, mai adînci, dar muncitorii-elevi sînt capabili să înțeleagă asemenea aspecte și

exemplificări. Este bine, de aceea, să le arătăm că în cazul cînd timpul nu se măsoară cu un ceas pornit în clipa în care începem să măsurăm spațiul, ci mai înainte, timpul se va exprima prin diferența dintre valorile indicate de ceasornic la sfîrșitul și la începutul măsurării spațiului străbătut. Bineînțeles că vom utiliza pentru aceasta un exemplu bine cunoscut lor din activitatea practică — de pildă, calcularea cu ajutorul unui ceas de mîină obișnuit a vitezei cu care se deplasează o piesă pe banda rulantă.

Paragraful 62, care tratează cauza căderii corpurilor, depășește cadrul cinematicii delimitat prin definiția acestui capitol. Este, cred, mai indicat să tratăm acest subiect în cadrul dinamicii, unde își are locul său firesc. În schimb, vom putea acorda o mai mare atenție vitezei medii care, așa cum este tratată în manual, nu poate fi însoțită satisfăcător de către muncitorii-elevi, deoarece nu este nici justificată, nici ilustrată cu exemple. Va trebui să ilustrăm aplicarea formulei prin cîteva exemple accesibile, pentru a suplini lipsa manualului.

Este bine ca atunci cînd vom preda formula completă a spațiului în mișcarea uniform variată să atragem atenția muncitorilor-elevi asupra faptului că ea se reduce, în cazuri particulare, la formulele studiate de ei anterior. Deoarece manualul nu face acest lucru, este bine să-l facem noi, pentru că astfel le vom ajuta muncitorilor-elevi să înțeleagă mai deplin faptul că formula completă constituie o generalizare a celor învățate pînă acum în cadrul cinematicii.

Trecînd la dinamică, vom arăta în primul rînd că formularea din manual (pag. 119) — „la viraj corpul caută să-și păstreze mișcarea rectilinie” — nu trebuie înțeleasă ca o împotrivire a corpului la schimbarea traiectoriei. Corpurile sînt în cel mai înalt grad mobile și este suficientă o acțiune exterioară cît de mică dintr-o direcție ce nu coincide cu direcția sa de mișcare pentru ca traiectoria să se modifice. Este vorba aici pur și simplu de o proprietate a corpurilor. Corpurile, în lipsa unei acțiuni exterioare, se mișcă rectiliniu și uniform. Dar nu „caută”, nu au „tendența” de a se mișca astfel.

Este bine de asemenea să subliniem mai mult decât o face manualul, faptul că apariția accelerației este efectul acțiunii forței și că producerea accelerației nu este tot una cu producerea mișcării. Mișcarea nu poate fi nici produsă și nici oprită de forțe, căci ea este o proprietate fundamentală a materiei. Materia se mișcă fără să fi fost nevoie de o forță care să o pună în mișcare, și nu există forțe care să poată opri mișcarea materiei.

Paragrafele tratînd frecarea pot fi cu multă ușurință asimilate de muncitorii-elevi datorită experienței dobîndite de ei în procesul de producție. Față de această experiență, tratarea din manual este simplistă. Va trebui să-i ajutăm pe muncitorii-elevi să poată generaliza cele cuprinse în manual, cerîndu-le să dea exemple asupra cazurilor în care apar fenomene de frecare, să arate dacă aceste fenomene sînt folosite sau dăunătoare, să indice metodele folosite în producție pentru a mări sau micșora frecarea, după cum ea este folosită sau dăunătoare.

În paragraful tratînd despre sistemele de unități va trebui să arătăm muncitorilor-elevi că multe din unitățile pe care le întâlnesc în producție aparțin unui sistem de unități (sistemul tehnic restrîns) ce nu se studiază în școală. Cu acest prilej, le vom arăta că definirea mărimilor fundamentale dată în manual este relativă. Nu este vorba de mărimi între care nu se pot stabili relații, căci masa se poate exprima, de pildă, în funcție de lungime, forță și timp. Mărimile fundamentale se aleg convențional, așa că, legile și formulele

fizice să poată fi exprimate într-o formă cît mai comodă.

Și în tratarea mișcării de rotație va trebui să ținem seama că muncitorii-elevi au un contact direct, de fiecare zi, cu mișcări de rotație aplicate în procesele cele mai variate. Manualul tratează mișcarea de rotație prezentînd-o ca pe o mișcare a unui corp în jurul unui ax ce străbate corpul. În acest caz s-ar părea că elementul „trajectorie” al mișcării a dispărut. Muncitorii-elevi întâlnesc însă și cazuri în care axul de rotație nu intersectează corpul. De aceea, este necesar să subliniem faptul că și în acest caz formulele stabilite rîmîn valabile, arătînd totodată și felul în care pot fi ele aplicate. Vom insista cu acest prilej asupra motivului pentru care unghiul se măsoară în radiani și nu în grade și asupra formulei de transformare a gradelor în radiani sau invers.

Lecție de teoria literaturii

Cunoașterea aprofundată și multilaterală a cerințelor pedagogice generale izvorite din caracterul specific al activității cu muncitorii-elevi este una din condițiile esențiale pe care trebuie să le îndeplinească profesorul din școala serală. Dar cunoașterea în sine nu este totul. Ea singură nu poate asigura succesul muncii. Așa vreme cît ne vom rezuma numai la „a ști” care sînt particularitățile muncii în școala serală, eforturile noastre vor rămîne fără rezultat. Abia atunci cînd vom găsi de fiecare dată cea mai fericită modalitate concretă de a aplica în practică metodele și procedeele specifice școlii serale, munca noastră va începe să dea rezultatele scontate.

Ne oprim la această problemă pentru că ea este ridicată chiar de practica muncii în școală. Ne-a dovedit-o, încă o dată, o lecție de teorie a literaturii ținută la clasa a VIII-a a Școlii medii serale de pe lângă uzinele „23 August” din Capitală.

Din felul cum s-a desfășurat această lecție s-a văzut că profesoara, tovarășa Ileana Mitrea, cunoaște caracterul specific al activității în școala serală și, într-o largă măsură, se străduiește să utilizeze această cunoaștere pentru a asigura o pregătire temeinică elevilor săi. În lecția respectivă, însă, ea a manifestat o anumită inconștientă a cărei repetare ar influența, desigur, în mod defavorabil, rezultatele de la sfîrșitul semestrului.

Cerititudine că profesoara știe cum să lucreze cu elevii de la școala serală am avut-o încă din prima parte a lecției — verificarea cunoștințelor — care, într-o oarecare măsură, lăsa să se întrevadă și cum a fost concepută lecția anterioară — „Ramurile științei literaturii”. Pentru a defini teoria literaturii, istoria literaturii sau critica literară, elevii au stabilit mai întîi, pe baza acestora, care sînt trăsăturile caracteristice fiecărei ramuri în parte. Pentru a aduce, de pildă, la definirea criticii literare, elevii s-au referit mai întîi la operele marilor noștri clasici — Eminescu, Caragiale, Coșbuc — la valoarea lor artistică și la utilitatea lor socială. Subliniind calitățile acestor scriitori, ei au dat apoi exemple de lucrări care efectuează tocmai această operațiune de apreciere a operelor literare din punct de vedere al valorii lor artistice și în raport cu interesele societății. Pe baza unor astfel de exemple definiția s-a conturat apoi ca o consecință logică și firească.

În aplicațiile forței centrifuge vom arăta muncitorilor-elevi că afirmația de la pag. 169, potrivit căreia produsul separat se adună în apropierea axei de rotație, este relativă. În cazul separării mierei din faguri, de pildă, lucrurile se petrec tocmai invers. Folosînd experiența lor de muncă și de viață, muncitorii-elevi vor putea face numeroase exemplificări asupra felului în care intervine forța centrifugă în diferite procese de producție și a măsurilor ce se iau, de la caz la caz, pentru a o mări sau micșora, după cum acțiunea ei este utilă sau dăunătoare.

Trecînd la studiul energiei mecanice, este bine să arătăm muncitorilor-elevi felul în care se reflectă în practică faptul că energia cinetică a unui corp se transformă nemijlocit în lucru mecanic (sau în energie potențială) și că în lipsa interacțiunii cu mediul înconjurător, ea se menține la o valoare constantă, în timp ce energia potențială se transformă, ori de cite ori are prilejul, în energie cinetică, menținută prin măsuri speciale (legături, opritori etc.). Manualul nu precizează acest lucru, dar muncitorii-elevi întâlnesc adesea aceste particularități ale energiei

mecanice și de aceea sublinierea acestora îi va ajuta să înțeleagă mai adînc conținutul acestei noțiuni.

Felul în care manualul tratează transmiterea mișcărilor, nu este în totul satisfăcător. Discul de polizor este antrenat în majoritatea cazurilor, direct de axul electromotorului și deci nu se rotește mai repede decît axul acestuia, așa cum afirmă manualul. De asemenea, clasificarea transmisiei mișcărilor în transmisie prin curele, transmisie prin fricțiune și transmisie prin roți dințate este incorectă și incompletă. Transmisia prin curele este tot o transmisie prin fricțiune, iar despre transmisia cu lanț, prin mecanisme cu manivelă, prin paralelogram articulată sau prin cremalieră, utilizate adesea la strunguri, raboteze, motoare-auto etc., nu se pomenește.

Cele prezentate în articolul de față constituie desigur doar o trecere în revistă a unora din aspectele de care trebuie să țină seama profesorul în predarea fizicii la clasa a VIII-a a școlilor și secțiilor serale. Pregătirea fiecărei lecții în parte ridică, desigur, și alte probleme.

V. Manolache

S-a putut observa de aici că lecția precedentă nu a avut caracterul unei prelegeri „de la catedră” ci al unei discuții care a solicitat capacitatea de educație specifică elevilor din școala serală.

Mergînd pe aceeași linie care după cum se vede este rodnică, profesoara și-a propus să folosească un procedeu similar și în noua lecție — „Caracterul național al operei literare”. Pentru a pune în evidență caracterul național al literaturii tovarășa Mitrea a hotărît să citească în fața elevilor un text pentru ca, pe baza acestuia, să poarte apoi cu elevii o discuție din care să rezulte ideile principale ale lecției. Principal, procedeu este foarte just. Dar felul cum a fost utilizat în condițiile concrete ale lecției respective ridică o serie de probleme.

Ce discuție va trebui purtată în prealabil cu elevii pentru a-i avertiza asupra aspectelor ce se cer urmărite în timpul lecturii? Ce condiții trebuie să întrunească textul ales pentru a asigura reușita lecției? Cum va trebui să decurgă lectura acestui text? Din păcate, răspunsul pe care l-a dat desfășurarea lecției acestor probleme nu a fost întotdeauna cel mai potrivit. După ce elevii au fost informați, la modul declarativ, că literatura prezintă mai multe trăsături caracteristice, printre care și caracterul național, s-a trecut, pur și simplu, la lectura unui text din „Amintiri din copilărie” de Ion Creangă, menționîndu-se în treacăt că lectura va releva în ce constă caracterul național. Dar această introducere a fost cu totul insuficientă. Ne aflăm în fața unor elevi din școala serală, a unor oameni care în timpul activității lor în întreprinderi au primit o anumită pregătire ideologică. Cu acești oameni s-ar fi putut purta o scurtă discuție asupra a ceea ce înseamnă caracter național. Mai departe li s-ar fi putut arăta că trăsăturile specifice ale unui popor, determinate de condițiile istorice în care a trăit, a muncit și a luptat poporul respectiv, se reflectă și în literatură.

Și în ceea ce privește textul ales sînt de făcut unele obiecții. De proporții prea mari față de necesitățile lecției, el a făcut ca ora să treneze și nu a slujit în suficientă măsură ideilor. Era mai bine dacă profesoara alegea cîteva fragmente mai scurte din autori diferiți, eventual și din literatura universală, pentru ca elevii să-și dea mai bine seama, și prin comparație, cum își pune pe aceeași caracterul național asupra oricărei opere literare de valoare. Prin lectura unui singur fragment

s-a dat o imagine unilaterală asupra a ceea ce înseamnă caracter național.

Această deficiență ar fi putut fi suplinită printr-o temeinică analiză a textului. Profesoara a procedat însă la lectura întrerupîndu-se uneori pentru a le atrage atenția elevilor că în paragraful citit s-a putut vedea caracterul oamenilor, sau modul lor de a gîndi și simți, un fenomen de limbă, datini etc. Dar, fără pregătirea prealabilă la care ne-am referit, aceste intervenții păreau neclare și lipsite de obiect. Ele și-au găsit rațiunea abia în partea finală a lecției, atunci cînd profesoara a cerut elevilor să sintetizeze toate observațiile asupra fragmentului pentru a formula definiția. Abia acum clasa a fost antrenată într-o discuție care ar fi putut să fie purtată pe tot parcursul lecției. Elevii au sesizat cu ușurință elementele care determină caracterul național al literaturii. Acum li se putea cere să se refere și la alte opere literare cunoscute, pentru a clarifica pînă la capăt problema pusă în discuție. Nu s-a apelat însă nici acum la alte exemple, socotindu-se, probabil, că cel ales este suficient de edificator.

În legătură cu lecția tovarășei Ileana Mitrea trebuie să mai facem o observație. Atunci cînd lucrăm cu elevii din școala serală sîntem datori să folosim cele mai adecvate metode pentru a facilita și a reduce la limită studiul individual. De exemplu, alcătuirea de scheme sinoptice clare și precise, cu ajutorul cărora elevii să-și poată fixa chiar în timpul lecției cunoștințele predate. De aceea ar fi fost indicat ca profesoara să-și însoțească explicațiile și cu o scurtă schemă la tablă, pe care elevii s-o fi transcris în maculaturile lor.

La sfîrșitul fiecărei ore obișnuim să ne întrebăm: „și-a atins scopul lecția ținută?” Dacă ar fi să răspundem la această întrebare în legătură cu lecția ținută de profesoara Ileana Mitrea, am putea afirma că ea și l-a atins numai în parte. Lecția n-a fost cu totul reușită. A fost, așa cum se spune, „bunicică”. Avem însă datoria ca din fiecare lecție să facem o lecție foarte bună. Or, pentru a realiza acest deziderat, nu este de ajuns să știi, în principiu, cum să predați, ci este absolut obligatoriu ca de fiecare dată să cauți cu toată seriozitatea și să găsești cea mai bună formulă de a aplica în practică, de a adapta la specificul fiecărei lecții, principiile generale. Acesta este un adevăr de care profesoara Ileana Mitrea trebuie să țină seama pentru a asigura elevilor ei o cit mai bună pregătire.

O. Buzescu

Pentru viitorii muncitori mineri

Școala profesională de le lângă întreprinderea de exploatare minieră din Lupeni a primit în acest an de învățământ un număr de două ori mai mare de ucenici decât în anul școlar 1960-1961. Pentru școlarizarea acestora au fost create condiții din cele mai bune. Au fost renovate și amenajate sălile de clasă, atelierele școlii, dormitoare, cantina.

Pentru a asigura buna pregătire a viitorilor muncitori mineri, Școala profesională de ucenici din Lupeni a mai fost dotată cu o bibliotecă care cuprinde peste 25.000 de volume — cărți de specialitate și de literatură beletristică — precum și cu aparatura necesară proiectiei de filme pe bandă îngustă.

CRISTEA ARON
Lupeni

Acțiuni patriotice

Brigăzile U.T.M. de muncă patriotică de la Școala profesională de construcții din Timișoara participă cu entuziasm la numeroase acțiuni de interes obștesc.

Recent, tinerii ucenici au efectuat numeroase ore de muncă patriotică în folosul întreprinderii de colectare a metalelor.

Elevii Școlii profesionale a Grupului școlar petrol-chimic din Timișoara lucrează în practică la o sondă

Instruirea practică alternativă

Considerații pe marginea unui experiment

Printre problemele de bază înscrise în planul de cercetare al Institutului de științe pedagogice se numără și studiile privind generalizarea celor mai adecvate forme de organizare și metode de instruire practică în școlile profesionale și tehnice.

Pentru școlile profesionale și tehnice din sectorul industriei ușoare, principala atenție a cercetătorilor și metodistilor este orientată către experimentarea unei noi organizări a instruirii practice și anume instruirea practică alternativă — în atelierul-școală și la întreprindere.

În ce constă instruirea practică alternativă și ce aduce ea nou în instruirea elevilor din școlile profesionale?

În actuala formă de organizare a instruirii practice, ucenicii din anul I efectuează în primele 9 luni activități practice în atelierul-școală, planul de învățământ prevăzând pentru acestea 3 zile, în succesiunea o zi teorie, o zi practică. În experimentul organizat de secția de specialitate a I.S.P. s-a pornit de la constatarea că în atelierul-școală nu se pot crea toate condițiile tehnico-materiale, instructive și educative necesare pregătirii muncitorilor calificați la nivelul cerințelor impuse de tehnica modernă și de dezvoltarea impetuoasă a industriei noastre socialiste. De aceea secția a propus experimentarea unui instructaj alternativ — o săptămână în atelierul-școală și o săptămână în întreprindere — chiar de la începutul anului I.

Cercetarea științifică se efectuează în școlile profesionale cu clase experimentale și în întreprinderi cu profil corespunzător meseriei de țesător — la Școala profesională de ucenici „Kirov” și întreprinderile „Flamura Roșie” și „Industria bumbacului B” din București, la Centrul școlar profesional și tehnic pentru industria ușoară din Timișoara și la întreprinderea „Industria linei” din aceeași localitate; la Centrul școlar profesional și tehnic pentru industria ușoară din Căminărie-Sibiu și întreprinderea locală „Uzinele textile”.

În primul an al cercetării — anul școlar trecut — s-au folosit programele de tehnologia meseriei și instruirea practică existente, cărora li s-au adus, în funcție de noile condiții în care se desfășoară instruirea practică, unele mo-

dificări în vederea stabilirii unei cît mai depline concordanțe între ele. Au fost introduse, de asemenea, planuri de lecții experimentale pentru instruirea practică, cu indicațiile metodice corespunzătoare practicii alternative.

Conform prevederilor planului de cercetare, în munca din atelierul-școală s-a urmărit în primul rînd înarmarea elevilor cu priceperile și deprinderile elementare de muncă productivă. S-a căutat ca ucenicii să-și însușească cunoștințe asupra elementelor de construcție și asupra principiilor de funcționare ale mașinilor din atelierul-școală și să-și formeze priceperi și deprinderi de mînuire a mașinilor, mecanismelor și dispozitivelor pentru executarea operațiilor de bobinat, urzît, apretat urzelile, năvădit, canetat și țesut. De asemenea, s-a urmărit deprinderea ucenicilor cu respectarea disciplinei muncii a unei norme de lucru și a curățeniei locului de muncă.

În atelierul-școală s-a pus accentul pe instructajul maistrului-instructor (introdactiv, curent și final) fără a se neglija însă lucrul ucenicilor la mașini — după posibilitățile de cuprindere din fiecare atelier.

În instruirea practică din întreprindere s-a urmărit dezvoltarea și consolidarea priceperilor și deprinderilor practice formate în atelierul-școală, în cadrul aceleiași teme, pentru a se asigura executarea de către ucenici a operațiilor complexe specifice meseriei de țesător în condițiile procesului de producție și la nivelul tehnicii înaintate. Totodată, s-a pus un accent special pe deprinderea ucenicilor cu organizarea locului de muncă, cu disciplina muncii și îndeplinirea progresivă a normei de lucru în condițiile producției, după exemplul muncitorilor din întreprindere.

În întreaga organizare a practicii ucenicilor în întreprindere s-a ținut seama de imbinarea cerințelor didactico-metodice ale instruirii cu nevoile planului de producție. S-a insistat asupra lucrului elevilor la mașini, menținându-se însă și instructajul maistrului (instructajul introdactiv și final s-au efectuat frontal, iar instructajul curent individual, în timpul lucrului). De asemenea, s-a dat o deosebită atenție organizării sprijinului ce trebuie să-l acorde muncitorii pe lângă care lucrează

ucenicii, în vederea însușirii treptate a meseriei și în special a metodelor înaintate de muncă.

La desfășurarea în bune condițiuni a activității noastre o contribuție însemnată au adus Ministerul Industriei Ușoare, conducerea întreprinderilor, muncitorii și maistrii, cît și conducerea școlilor, profesorii și maistrii-instructori de la clasele experimentale.

Rezultatele obținute în primul an al cercetării la clasele la care instruirea practică s-a desfășurat alternativ în atelierul-școală și în întreprindere au fost în general superioare în comparație cu clasele de control — la care instruirea practică s-a desfășurat numai în atelierul-școală. Ucenicii din clasele experimentale au dovedit pe parcurs și la sfîrșitul anului o mai temeinică pregătire profesională.

Viața școlilor s-a legat mai mult de producție, a dispărut pragul de trecere de la instruirea practică în atelierul-școală la instruirea practică în întreprindere, mărindu-se eficacitatea muncii de pregătire profesională a elevilor.

Generalizarea noii forme de organizare a instruirii ucenicilor — instruirea practică alternativă — în întreaga rețea a școlilor profesionale ale industriei ușoare presupune însă continuarea cercetării științifice, în vederea studierii tuturor aspectelor acestui proces complex. Pentru aceasta, în anul școlar care a început, pe baza concluziilor preliminare ale primului an de cercetare, Institutul de științe pedagogice, în colaborare cu serviciul de învățămînt al Ministerului Industriei Ușoare, au elaborat și supus spre aprobare Ministerului Învățămîntului și Culturii planuri de învățămînt și programe experimentale de tehnologia țesătoriei și de instruire practică pentru clasele experimentale.

Printr-o muncă de cercetare susținută se va ajunge la obținerea unor rezultate cît mai concludente, care, generalizîndu-se în școlile profesionale ale industriei ușoare, vor contribui la ridicarea nivelului de instruire practică a viitorilor muncitori calificați din acest important sector al economiei naționale.

Ing. Margareta Bontaș
cercetător principal la Institutul de științe pedagogice — București

Folosind experiența șantierelor fruntașe

În expunerea asupra proiectului planului de dezvoltare a economiei naționale pe anul 1961 tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a arătat că „întreprinderile de construcții trebuie să organizeze școli de pregătire a muncitorilor și tehnicienilor în toate specialitățile de instalații și finisaj, care să dispună de ateliere proprii de însușire a cunoștințelor profesionale, organizînd în același timp practica elevilor pe șantier”.

Atît organizarea și dotarea atelierelor cît și asigurarea unei desfășurări corespunzătoare a practicii pe șantier constituie, fără îndoială, probleme-cheie ale pregătirii viitorilor muncitori din construcții la nivelul tehnicii moderne. Numai în atelierul-școală și sub îndrumarea unor maistri-instructori bine pregătiți se pot forma corect primele deprinderi profesionale. Numai astfel îi putem obișnui pe ucenici, din primele zile de școală, cu activitatea productivă.

Pentru a răspunde cu dinde sarcinilor legate de pregătirea cadrelor necesare sectorului de construcții, maistrii-instructori de la Centrul școlar de construcții din București, îndrumați de comitetul de partid, își îmbunătățesc continuu metodele de instruire practică a ucenicilor în atelierul-școală. În mod deosebit se preocupă ei de instruirea practică a ucenicilor zidari din anul I, în special de familiarizarea acestora cu tehnica nouă utilizată pe șantierele de construcții fruntașe.

Pentru a-i ajuta pe acești ucenici să cunoască activitatea multiplă și viața complexă a unui șantier, maistrii-instructori și-au propus ca, după parcurgerea primelor teme din programă în atelierul-școală și după ce ucenicii și-au însușit noțiunile elementare ale meseriei, o parte din teme să fie predate ca aplicații practice direct pe șantier.

În această acțiune va fi folosită larg experiența dobîndită în anul școlar trecut, cînd grupele de ucenici au executat sub îndrumarea maistrilor-instructori o serie de lucrări pe șantierul de pe bulevardul Gh. Dimitrov. Ucenicii au aplicat în realizarea acestor lucrări toate cunoștințele dobîndite la lecțiile de tehnologia meseriei și de desen ca și la instruirea practică în atelierul-școală. Munca pe șantier, pe lângă faptul că le-a dat încredere în forțele proprii, i-a ajutat să dobîndească multe deprinderi de executare mecanizată a unor lucrări. Au învățat, de exemplu, cum se realizează pe marile șantiere tenacuirea mecanizată, au executat lucrări de pregătire a mortarului cu ajutorul malaxoarelor, a betonului cu ajutorul betonierelor etc.

Și vizitele făcute pe șantierele unde se folosesc materiale noi și metode avansate de înaltă productivitate ca, de exemplu, turnarea betonului cu ajutorul cofrajelor alunecătoare au contribuit la lărgirea orizontului de cunoștințe al ucenicilor.

Datorită aceluiași metode de instruire ucenicii electricieni au putut cunoaște noile materiale folosite în instalațiile electrice, printre care tuburile de mase plastice și conductoarele INTENC și au executat lucrări de instalații cu aceste materiale.

Pentru pregătirea ucenicilor mecanici s-au folosit atelierele Stației nr. 1 de reparații și ale Trusului de utilaj greu al D.C.M.C. din București, unde elevii au putut cunoaște mașini-

unelte moderne precum și utilaje moderne folosite pe șantierele de construcții.

Familiarizarea elevilor cu tehnica nouă este și în atenția maistrilor-instructori de la clasele de instalații tehnico-sanitare, care țin seama de faptul că utilizarea conductelor și accesoriilor tehnico-sanitare și electrice din mase plastice începe să ia o dezvoltare tot mai mare. Cu ajutorul specialiștilor de la Fabrica de mase plastice „București”, maistrii-instructori și-au însușit noua tehnologie a executării instalațiilor cu materiale din mase plastice. În acest an, în timpul practicii pe șantier ucenicii vor putea realiza cu ajutorul maistrilor lucrări complete de instalații tehnico-sanitare.

Pentru ca ucenicii să fie cît mai bine pregătiți în atelierul-școală profesorii-maistri folosesc și în cadrul muncii din aceste ateliere materialele cele mai noi utilizate în construcții. Cu ajutorul fabricilor din industria materialelor de construcții s-au procurat cantități suficiente de plăci prefabricate din beton, elemente din material plastic și din lemn aglomerat. Toate acestea prezentate pe panouri gata asamblate, așa cum se folosesc pe șantier. De asemenea, obiectele sanitare din mase plastice și din asbociment de tipurile cele mai moderne sînt prezentate în școală într-o expoziție permanentă. Diferite tipuri de radianți, machete de diverse utilaje executate de elevi îmbogățesc și ele colecția de material plastic a școlii, colecție care contribuie la introducerea permanentă a noii în pregătirea teoretică și practică a ucenicilor.

Școala este ajutată de Departamentul construcțiilor și materialelor de construcții să-și procure cele mai moderne utilaje de mare productivitate. S-au procurat pînă acum, de exemplu, pistoale de fixat bolțuri prin împușcarea în zidărie de cărămidă și beton în vederea fixării ulterioare a diferitelor obiecte — uși, ferestre, instalații sanitare, electrice etc. Profesorii de specialitate și-au propus să demonstreze felul cum pot fi eliminate, cu ajutorul acestui dispozitiv, operațiile de introducere manuală a diblurilor, suportilor, ancorelor etc., explicînd că folosirea pistolului aduce mari economii în muncă și bănești. De asemenea, au fost procurate pistoale de vopsit în cîmp electrostatic, utilizate la vopsirea pieselor metalice cu multe goluri — planșe, radiatoare, grinzi cu zăbrele etc. Pentru ca elevii să înțeleagă modul de funcționare a acestuia — și anume faptul că particulele de vopsea sînt transportate de un cîmp electrostatic creat între pistol și piesa de vopsit — se dă atenție predării cunoștințelor de electrostatică atît la lecțiile de tehnologie cît și la fizică tehnică. Elevii au învățat și cum trebuie minuit dispozitivul hidraulic pentru îndoii țevi la rece, cu ajutorul căruia se pot îndoii la rece și fără umplere cu nisip țevi pînă la 4 țoli, ceea ce mărește productivitatea muncii cu 400 la sută.

Faptul că școala folosește astfel de utilaje și dispozitive contribuie mult — alături de instruirea pe șantier — la pregătirea unor muncitori stăpîni pe cea mai modernă tehnică de construcții

Ing. Mihail Tudose

Părerea noastră

Pe marginea articolului „Ce părere aveți, tovarăși educatori?” apărut în numărul 627 al „Gazetei învățămîntului”

Am citit cu uimire, în articolul „Ce părere aveți, tovarăși educatori?” despre cele întâmplate la Casa de copii „I. C. Frimu” din Blaj și m-a cuprins un sentiment de revoltă.

Se înțelege firește că și noi, educatorii, ne formăm, creștem, ne dezvoltăm an de an, zi de zi, în procesul muncii, al vieții obștești. Experiența noastră se îmbogățește, deprinderile de muncă se perfecționează, ni se formează priceperea pedagogică. Nu am fost nici unul fericiți de căutări, de greșeli uneori. Dar între acestea și disprețul față de copii, plictiseală pentru munca de educație, meschinărie și lipsă de caracter este un zid de netrecut. Fără conștiință, fără pasiune și fără răspundere nu se poate să fii educator. Ceea ce faci ca educator, pentru copii, trebuie să faci cu toată inima, cu dragoste și exigență înțeleaptă, cu pasiune și sinceritate.

„Ce fel de oameni voi crește și cum îi voi crește?” Și-au pus oare vreodată asemenea întrebări „educatoarele” Elena Stanciu și Olimpia Popa, „profesorul” P. Dionisie sau „directorul” Ion Stanciu?

Răspunderea pentru munca de educator constituie o trăsătură de bază a personalității pedagogului din școlile patriei noastre. Și cite exemple demne de urmat nu se întind în fiecare școală, în fiecare colectiv pedagogic!

Și în școala noastră sînt cadre care se bucură de stima, de încrederea și dragostea celor din jur. Profesoara de limba română, comunista Emilia Gheorghiu, de pildă, este înconjurată de respectul tuturor elevilor și al cadrelor didactice. Ea este un ajutor și sfătuitor de nădejde al cadrelor tinere. Asemenea ei sînt și unele cadre didactice tinere, ca profesorul de matematică V. Tifui sau ca Marcela Pîrvulescu, profesoară de istorie, care au reușit să devină educatori pricepuți și sfătuitoari apropiați ai copiilor, deși se găsesc în primii ani de învățămînt. Profesoara Marcela Pîrvulescu, bunăoară, diriginta clasei a VI-a „B”, a izbutit în numai un an de zile să creeze un colectiv unit al clasei, să ridice nivelul de pregătire al elevilor, să le creeze preocupări interesante și folositoare, să le însuflească entuziasm, energie, spirit de inițiativă. Copiii își iubesc profesoara, îi urmează cu încredere îndemnul, o ascultă și o respectă. Cum a reușit tinăra profesoară să obțină asemenea realizări? Prin pasiunea ei pentru muncă, prin seriozitatea cu care pregătește fiecare acțiune cu copiii, prin dragostea ei față de copii și priceperea cu care le face accesibile înaltele idei politice și morale.

Ținuta și conduita profesorului, profilul său moral, nivelul său ideologic și conștiința sa, cultura și personalitatea sa sînt factori hotărîtori în educație. Ce exemplu au oferit „educatorii” de la Casa de copii „I. C. Frimu” copiilor? Ce autoritate morală au avut ei în fața copiilor? Cu astfel de educa-

tori educația și viitorul copiilor sînt în primejdie.

Cele petrecute la Casa de copii din Blaj ne fac să chibzuim mai atenți asupra unor lipsuri ce se manifestă și în activitatea propriilor noastre colective pedagogice. Nu există oare la noi unele neajunsuri care trec uneori neobservate, dar care pot genera în cele din urmă situații asemănătoare celor de la Blaj? Astfel de manifestări ca atitudinea formală față de educație, dezinteresul pentru ajutorarea elevilor la învățătură și pentru dezvoltarea lor multilaterală, aprecierea și notarea superficială a cunoștințelor elevilor etc., trebuie să rețină atenția noastră, deoarece pot determina lipsuri serioase în munca de educație.

De acest fapt ne-am putut convinge prin propria noastră experiență. Nu de mult, o profesoară de matematică din școala noastră apucase pe un drum greșit. Distanțată față de elevi, ea se bucura cînd îi „priidea” nepregătiți și apoi îi categorisea definitiv ca elevi slabi. Uneori adopta și un ton nepotrivit față de copii, îi brusca, îi intimida prin expresii nepotrivite. Efectul acestei „metode” a fost apariția la copii a dezinteresului pentru studiu și a disciplinei la lecții. Din pricina atitudinii sale refractare față de critică, profesoara intrase în conflict și cu colectivul pedagogic.

La începutul acestui an școlar, colectivul pedagogic a analizat din nou atitudinea nejustă a profesoarei, atât față de elevi cît și față de critica cadrelor didactice. Ea arăta că pe un adevărat pedagog nu-l pot bucura însucesele elevilor, ci că el se străduiește, cu atenție și grijă părintească, să-i ajute să-și îndrepte lipsurile. Colectivul pedagogic a cerut cu fermitate profesoarei de matematică să-și schimbe atitudinea, iar aceasta și-a recunoscut greșeala. Noi sîntem încredințați că opinia colectivului pedagogic, existența unei atmosfere de critică principială, tovarășească înălțură posibilitatea ca unele greșeli de felul celei arătate mai sus să se transforme în situații ca cele petrecute la Casa de copii din Blaj.

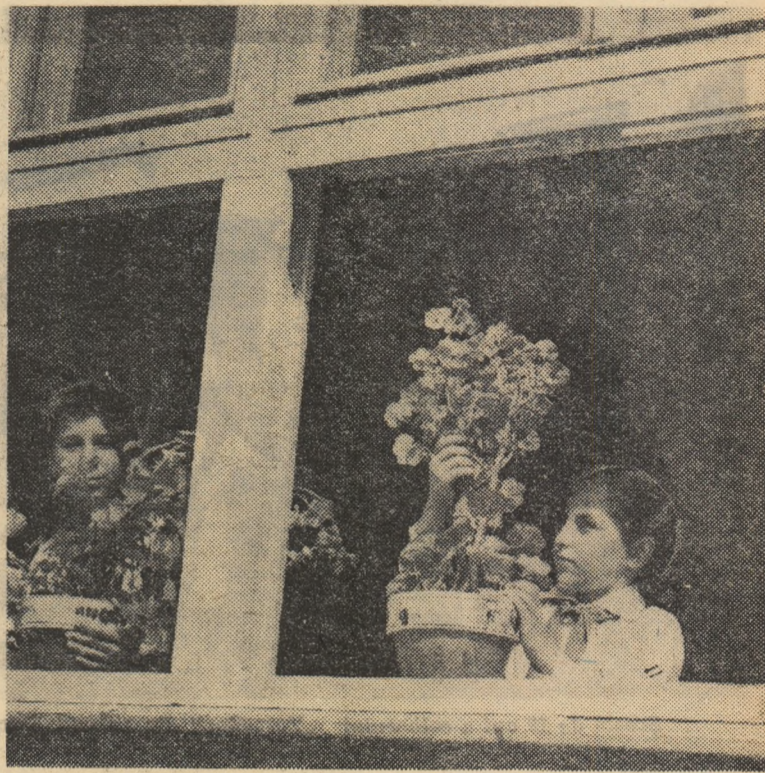
Cred că munca secțiilor de învățămînt și cultură, a celor ce conduc colectivele de cadre didactice trebuie să fie mai mult îndreptată spre creșterea și dezvoltarea conștiinței socialiste a cadrelor didactice. În toate școlile și instituțiile de copii trebuie să capete o însemnătate mereu mai mare judecata opiniei publice, a colectivității, formele obștești de combatere a manifestărilor nesănătoase ale unor elemente inapoiate ale societății. La Casa de copii din Blaj n-a existat colectiv de educatori, n-a existat judecata opiniei colectivului, înriurirea sa — și de aceea au putut să apară asemenea manifestări.

Munca de educație înseamnă dăruire unui scop nobil, acela al

educării comuniste a copiilor. Învățîndu-i carte și educîndu-i, formîndu-le caracterul și personalitatea, educatorul îi conduce pe copii spre țelurile înalte, îi învață să devină cetățeni demni și folositori ai patriei. Dar pentru a reuși pe această cale el trebuie să năzuiască sincer și din toată inima spre acest scop, să se apropie cu respect și devotament de copii, să învețe și el însuși necentenit, să fie el însuși un cetățean patriot.

În aceasta constă frumusețea de neasemuit a meseriei de educator și de aici decurg marile exigențe care stau în fața lui.

Prof. Virgil Radulian
directorul Școlii medii
din Bicaz

Efectele pozitive ale autodeservirii

Ținînd seama de rezultatele pozitive ale autodeservirii, de valoarea ei instructivă și educativă, vom organiza în școala noastră și în acest an, pe baza experienței anului trecut, acțiuni de autodeservire a elevilor.

Firește că în desfășurarea acestor acțiuni nu avem aceleași cerințe pentru toți elevii, ci ținem seama de particularitățile lor de vîrstă, de puterile lor fizice. Așa, de pildă, elevii claselor I sînt îndrumați să păstreze ordinea și curățenia în clasa lor — să curețe tabla, să strîngă hîrțile, să lase la plecare băncile curate. Elevii din clasele a II-a li se cere, pe lângă acestea, să îngrijească și florile, să ștergă praful etc. Elevii din clasele V, VI și VII efectuează reparații simple în clase, laboratoare, ateliere. Astfel se formează la elevii noștri o serie de deprin-

deri indispensabile pentru viața de toate zilele, de care se folosesc nu numai în școală, dar și în cîminul familial sau în tabere și care le vor ajuta mai tîrziu în cîminul studentesc, în locul de muncă și, desigur, în propria lor gospodărie.

Semnificativ este faptul că unele mame, care în trecut se plingeau că acasă copiii lor sînt dezordonati, ne relatează acum cu satisfacție că aceștia au început să le ajute la treburile din gospodărie. Vestii îmbucurătoare de același fel am primit și de la tabăra din Moeciul de Jos, unde și-au petrecut elevii noștri vacanța. Ei s-au remarcat acolo prin felul cum își îngrijeau propria lor țînută și prin felul cum se preocupau de menținerea curățeniei în tabără.

Dar autodeservirea are și alte efecte pozitive. Deprinzîndu-i pe copii

cu curățenia, obișnuindu-i să dea un aspect plăcut încăperilor în care învață, în care locuiesc, le dezvoltăm și simțul estetic.

Foarte importantă este influența autodeservirii asupra educației morale a copiilor. Învățînd să muncească ei pot aprecia mai bine eforturile oamenilor de serviciu, creșterea respectului lor pentru muncă, pentru toți oamenii muncii.

Unele cadre didactice, fără să neghe efectul pozitiv al autodeservirii, socotesc însă că ea ar contribui la supraîncărcarea elevilor. Colectivul școlii noastre combatte această părere, pentru că supraîncărcarea are loc numai acolo unde acțiunile din cadrul ei nu sînt dozate cu grijă, unde nu se respectă particularitățile de vîrstă ale copiilor. La început, cînd eram oarecum în faza experimentală, cînd căutam formele de organi-

zare a autodeservirii, am greșit și noi în privința aceasta. Se întîmpla atunci ca unele grupe de elevi să-și piardă zilnic și 30 de minute peste program. Găsind însă formele corespunzătoare, vechind asupra felului cum se desfășoară munca elevilor, am ajuns ca acțiunile de autodeservire să reclame fiecărui elev mai puțin de 30 de minute pe săptămînă. Aceasta a devenit posibil datorită faptului că s-au stabilit sarcini pe măsura posibilităților copiilor, că profesorii de serviciu au urmărit cum se execută munca chiar în timpul desfășurării ei, dînd și îndrumări concrete menite să ajute copiilor să lucreze repede și bine.

Pe de altă parte elevii au fost evidențiați.

Ilili Magda

directoarea Școlii de 7 ani nr. 15, Brașov

La cercurile casei pionierilor

Zilele acestea, Casa pionierilor din Oradea cunoaște o deosebită animație.

Înșoții de cadre didactice, pionierii din oraș vizitează cele 22 de cercuri organizate în cadrul casei. Fiecare din ei se gîndește la ce cerc să se înscrie. Desigur, alegerea nu-i prea ușoară, căci toate cercurile au o activitate interesantă.

Dorința de a lucra la strung

sau cu daltă este pe deplin satisfăcută de cercurile de mecanică și de țîmpărie, în care pionierii pot executa machetele în stare de funcțiune ale unor mașini, mobilă de dimensiuni liliptane, stație pentru flori, precum și nenumărate alte obiecte utile.

Mulți amatori au cercul auto și cercul de științe naturale. Întrebarea „În care cerc să mă înscriu?” e înlocuită de aceștia cu afirmația hotărîrită: „Cercul pe care l-am ales noi, e cel mai interesant”.

Asemenea afirmații poți auzi și de la noii membri ai cercurilor de radio, aeromodel, foto, de drumetrie etc.

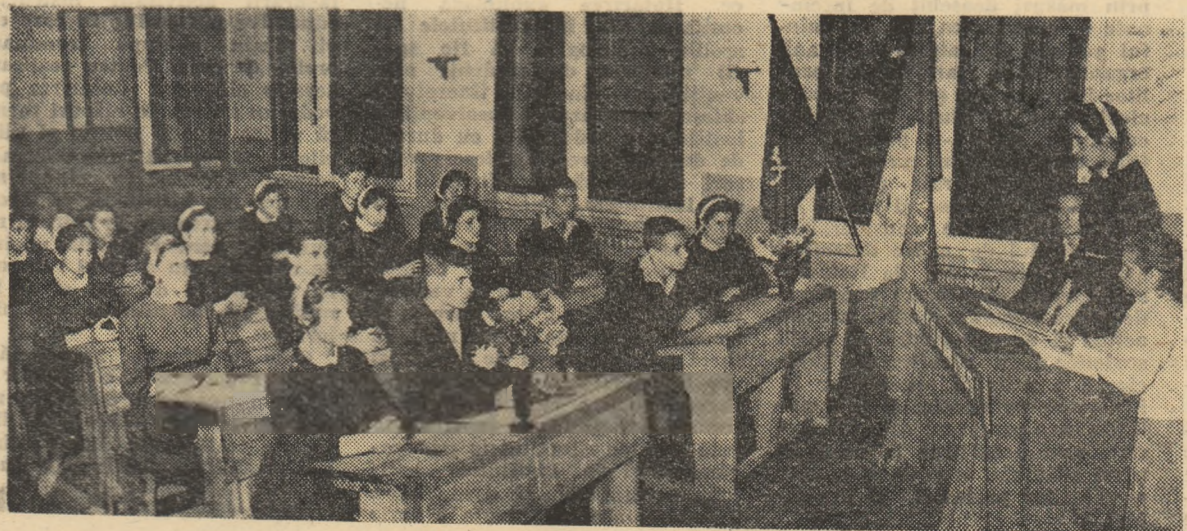
Fetele, după cum se pare, manifestă o preferință deosebită pentru cercul de croitorie. Ochii lor se deschid a mirare, nevinzîndu-le să creadă că miinile mici ale pionierelor au executat toate lucrurile minunate pe care le văd expuse la acest cerc — rochii și șorțulețe, broderii artistice, bluze și fețe de masă.

Și cercul de basme smulge exclamații admirative. Intregul decor — pereții pictați cu subiecte de basm, peștera artificială artistic lucrată, uriașele ciuperci multicolore — creează o atmosferă feerică. În cercul păpușarilor, marionetele așteaptă cumînți să fie insuflete de miinile dibace ale pionierilor.

Alegerea cercului preferat sau potrivit fiecărui copil sau fiecărei vîrste, este o problemă deosebită importantă care stă în aceste zile în atenția învățătorilor, diriginților, instructorilor de pionieri. Orientîndu-se după înclinațiile copiilor, după preferințele lor manifestate în activitatea în școală și în afara de școală, sfătuiindu-se cu metodiștii casei pionierilor, cadrele didactice și instructorii de pionieri îi pot ajuta mult pe elevi să se îndrepte spre cercul a cărui activitate poate răspunde cel mai bine cerințelor lor. De multe ori, interesul acesta manifestat din copilărie, îndrumat și dezvoltat cu dragoste și pricepere, poate duce la alegerea viitoarei profesii.

Sute de pionieri și elevi din clasele III—VII, s-au perindat în aceste zile prin cercurile casei pionierilor, în tradiționala „săptămînă a porților deschise”. Mulți dintre ei vor deveni desigur, mecanici, agronomi, specialiști în radio și televiziune, aviatori, muzicieni, maștrii ai sportului. Fiecare își va îndeplini visul care s-a infiripat încă de acum și spre a căru realizare a pornit intrînd într-unul din cercurile de la casa pionierilor.

Aurora Ardeleanu
Oradea

Adunarea generală de alegere a biroului U.T.M. pe clasă

Din experiența școlii sovietice

Școala de 10 ani a colhozului „Voroșilov” din raionul Kurgan-Tiubinsk, R.S.S. Tadjică

Previziunea științifică și educația ateistă a elevilor

Unul dintre procedeele care dau profesorului de chimie posibilitatea să-i educe pe elevi ca atești convinși și activi este acela de a le dezvolta încrederea în posibilitatea practică și valoarea reală a previziunii realizate pe baza legilor de dezvoltare a naturii și societății.

Atitudinea față de problema previziunii dezvăluie în mod viu opoziția dintre știință și religie. Religia, în persoana slujitorilor ei, a pretins întotdeauna dreptul adevărat al previziunii, pe care l-a folosit în interesele menținerii influenței sale nelimitate asupra credincioșilor, șantajându-i când brutal, când cu artă, cu falsele ei minuni și prorocii.

Adevărata previziune aparține însă numai științei. Descoperind legile obiective ale realității în natură și societate și bazându-se pe aceste legi, știința posedă uriașe posibilități de previziune, pe care le folosește pentru a-l înarma pe om în vederea transformării practice a lumii. Adevărata știință nu a pus niciodată previziunea în slujba șantajului și a întunecării conștiinței oamenilor.

Opoziția dintre știință și religie în această problemă este viu dezvăluită în cunoscuta formulă leninistă: „Profeția miraculoasă nu este decât un basm. Profețiile științifice, însă, constituie un fapt” (Lenin, Opere, vol. 27, ESPLP, 1955, pag. 582).

Analizarea de către profesori, în cadrul predării chimiei, a faptelor de previziune științifică contribuie mult la formarea concepțiilor ateiste ale elevilor. Astfel de analize pot avea loc pornind de la istoria dezvoltării științei și tehnicii, în legătură cu planificarea socialistă a dezvoltării industriei chimice și a căilor de chimizare în industrie și agricultură, cu prilejul rezolvării unor exerciții și probleme care demonstrează posibilitatea de a „prevedea” proprietățile substanțelor concrete și desfășurarea reacțiilor chimice, pe baza cunoașterii legilor chimiei etc.

Cu prilejul studierii legii conservării substanței, de exemplu, se pune întotdeauna problema caracterului veșnic și indestructibil al materiei. Este foarte important să atragem atenția elevilor asupra absurdității legendei cu privire la facerea lumii, ca și asupra inconsistenței prorociilor religioase cu privire la sfârșitul lumii, să le arătăm că, în opoziție cu religia, știința demască absurditatea ideii începutului și sfârșitului lumii. Deosebit de convingătoare în ceea ce privește posibilitățile de previziune ale științei este studiul previziunii științifice a elementelor de către D. I. Mendeleev.

La 1870 D. I. Mendeleev scria: „Dacă aș vrea să-mi exprim o dorință privind tabloul propus de mine, lucrul cel mai important mi se pare că este completarea numărului elementelor care stau aproape de hidrogen. Elementele care reprezintă trecerea de la hidrogen la bor și carbon formează, fără îndoială, cea mai importantă achiziție științifică care se poate aștepta în cunoaș-

terea unor corpuri nou descoperite”. Iar în 1895 Ramsay a descoperit heliul care a fost introdus în tabloul lui D. I. Mendeleev potrivit previziunii acestuia.

Lucrările lui D. I. Mendeleev sînt foarte bogate și în alte exemple de previziune științifică. De exemplu, el a presupus existența unor particule din care este format atomul, a prevăzut rolul deosebit al elementului uraniu în dezvoltarea științei. Complexitatea structurii atomului și uriașele rezerve de energie concentrate în el au fost prevăzute și de alți chimiști ruși.

Analizarea lucrărilor savanților Marie Sklodovska Curie și Pierre Curie în domeniul elementelor radioactive ne permite să le arătăm elevilor încă un exemplu istoric de previziune științifică în chimie, Studiind minereul din Boemia în scopul stabilirii radioactivității uraniului conținut în acest minereu, Marie Sklodovska Curie a ajuns în curând la următoarea concluzie: „Am presupus că mineralele conțin într-o cantitate mică o substanță mult mai radioactivă decât uraniul și toriul. Această substanță nu putea să fie nici unul din elementele deja cunoscute, deoarece toate aceste elemente au fost studiate; prin urmare, acesta trebuie să fie un nou element chimic”.

Chimiști ruși de seamă au prevăzut posibilitățile neobișnuite ale folosirii energiei nucleare.

Academicianul V. I. Vernadski scria în anul 1922: „Ne apropiem de o uriașă cotitură în viața omenirii, cu care nu se poate compara nimic din ceea ce a fost înainte. Nu e departe ziua în care omul va avea în minile sale energia atomică, o sursă atât de puternică încît îi va da posibilitatea să-și organizeze viața așa cum va dori el”. Și încă pe atunci, pe acest savant îl îngrijora problema cea mai acută a zilelor noastre: „Va ști oare omul să folosească această forță, să o îndrepte spre bine, și nu spre sinucidere? Este el atât de matur încît să folosească această forță pe care în mod inevitabil trebuie să o dea știința?”.

Foarte convingătoare sînt și exemplele de previziune științifică legate de planificarea socialistă a dezvoltării industriei chimice.

Planurile de dezvoltare a economiei U.R.S.S., elaborate sub conducerea directă a partidului comunist, se bazează pe legile științei despre societate și natură, pe luarea riguroasă în considerație a condițiilor, pe experiența întregului popor. Planurile de dezvoltare a diferitelor ramuri ale producției reprezintă exemple concrete de previziune științifică, al căror adevăr se confirmă prin succesele raportate în ce privește dezvoltarea economică a țării și a fiecărei ramuri a producției.

O asemenea interpretare a problemei planificării aduce o contribuție de seamă la îndeplinirea sarcinilor educației ateiste. Analizînd, corespunzător programei școlare, datele

concrete ale planurilor de dezvoltare a economiei naționale, profesorii poate să le arate elevilor că în țările socialiste planificarea de stat nu este un rezultat al unei inspirații nemotivate, ci se realizează sub conducerea colectivă a partidului comunist, pe baza datelor științifice despre experiența dezvoltării societății omenirii, pe baza luării în considerare a necesităților și posibilităților economiei țării, în interesul poporului respectiv.

Cele expuse mai sus au urmărit să arate că munca de educare științifico-ateistă își poate găsi loc în sistemul activității fiecărui profesor de chimie. Bazîndu-se pe experiența cadrelor didactice fruntașe, toți profesorii de chimie au deplina posibilitate de a îndeplini indicațiile partidului privind munca științifico-ateistă în rîndul elevilor.

A. N. Efremov

(din revista sovietică „Himia v škole”)

Un aspect central al procesului de instruire

Atragerea elevilor la o participare conștientă în munca ce se desfășoară în școală constituie unul din aspectele centrale ale organizării procesului de instruire practică.

Să luăm bunăoară cazul greșelilor comise de elevi. Uneori, în vederea înlăturării unor astfel de greșeli maestrul vorbește, explică în ce constau greșelile, iar elevii ascultă și se străduiesc să memoreze cele spuse de el. Rezultate bune se obțin însă atunci cînd elevii înșiși își analizează greșelile, găsesc cauzele lor.

Aici este necesar să se facă o remarcă asupra următorului fenomen psihologic: gîndul la „potrivirea sau nepotrivirea între ele” a elementelor problemei este mai persistent tocmai în cazul cînd se fac greșeli. Cine a rezolvat bine problema se interesează mai puțin de cauzele succesului obținut. Greșelile sînt, în schimb, însoțite de frămîntări: cel ce a greșit se străduiește să stabilească cum de a putut să facă greșeala și se gîndește cum să o evite pe viitor. Aceste frămîntări și căutări nu trebuie să fie înăbușite.

S. M. Sahunovski, maestru la Școala tehnică nr. 5 din Kiev, nu se grăbește să arate elevului în ce constă fondul greșelii făcute. Dacă elevul nu știe să răspundă imediat, maestrul îi amintește, în linii generale, materialul teoretic și practic care poate să fie folosit pentru explicarea greșelii comise și îi lasă răgaz de chibzuire, adresîndu-se în acest timp altor elevi. De abia după ce s-a convins că toate posibilitățile elevului s-au epuizat, precizează și aprofundează el personal cele spuse anterior.

Controlul și aprecierea lucrărilor practice ale elevilor nu trebuie să aibă un caracter formal. O analiză concretă și plină de bunăvoință a lucrărilor elevilor, în care nu se ține seama numai de calitatea obiectului confecționat și de durata confecționării lui, ci și de străduința elevilor, de faptul că au făcut tot ce le-a

stat în putință, o analiză care trezește dorința de a învăța și a munci și mai bine — iată procedeele care trebuie să intre larg în practica maistrilor.

Unii maiștri controlează în tăcere dimensiunile pieselor executate. Iată, însă, o altă metodă, practică la Școala tehnică nr. 1 din Kiev de către maestrul N. S. Micikovski. Controlînd lucrările, acesta propune elevilor de fiecare dată ca ei să găsească în schișă elementul corespunzător celui pe care el îl măsoară și să spună ce dimensiuni sînt date acolo. În felul acesta se perfecționează noțiunile despre spațiu ale viitorilor muncitori și deprinderile lor de a citi schișele.

Trebuie să remarcăm că observațiile repetate de felul „Nu ești atent”, „Lucrează. Nu te abate de la lucru” etc. nu contribuie la atragerea elevilor într-o activitate conștientă. Mulți maiștri consideră că atenția constituie aproape unica condiție a succeselor elevilor în muncă. Este greșit. Atenția ca atare nu există, ea este întotdeauna „umplută” de o activitate oarecare: omul joacă se uită cu atenție la un obiect, fie că își amintește de ceva cunoscut, fie că analizează problemele care au luat naștere în procesul muncii. Și dacă elevul nu știe să observe, dacă cunoștințele lui nu sînt solide, iar deprinderile de a analiza greutățile tehnice nu sînt formate, chemările cele mai dese și cele mai înflăcărâte la atenție nu vor fi de nici un folos.

Chemările de „a fi atent” sînt justificate atunci cînd elevul are minimul necesar de cunoștințe și de deprinderi, dar nu se folosește de ele, lucrează neglijent, este distrat. În alte cazuri trebuie să se lămurească cauzele nerăzunerii în munca elevilor și să se ia măsuri pentru înlăturarea lor.

I. Nazimov

candidat în științe pedagogice

(din revista sovietică „Profesionalno-tehniceskoe obrazovanie”)

Un document important pentru școala sovietică

Recent, o Hotărîre a C.C. al P.C.U.S. și a Consiliului de Miniștri al U.R.S.S., stabilește măsuri pentru asigurarea școlilor de cultură generală cu cadre didactice. Exprimînd prețuirea și încrederea de care se bucură învățătorii, profesorii și toți educatorii în orînduirea socialistă, hotărîrea subliniază o dată mai mult teza pedagogiei marxist-leniniste despre rolul deosebit de important al cadrelor didactice în procesul de instruire și educare a tinerii generații în spirit comunist.

Noua etapă de dezvoltare a învățămîntului sovietic, marcată prin măsuri deosebit de însemnate — ca trecerea la învățămîntul general obligatoriu de 8 ani, organizarea pe scară largă a școlilor-internat și a școlilor în care elevii rămîn și după terminarea cursurilor, spre a-și pregăti lecțiile, creșterea fără precedent a rețelei de școli serale pentru tineretul muncitoresc și sătesc — reclamă o sporire considerabilă a numărului de cadre didactice. Măsurile prevăzute de Hotărîre sînt menite să asigure necesarul de cadre didactice pentru stadiul actual și de perspectivă al școlii sovietice prin planificarea judicioasă a primirii studenților la institutele pedagogice și în facultățile care pregătesc cadre didactice, prin pregătirea la un înalt nivel științific, teoretic și practic a viitorilor profesori și învățători.

În hotărîre se arată că pentru pregătirea învățătorilor de la clasele I—IV se pot organiza la nevoie și numai în măsură excepțională, pentru 1—2 ani, cursuri pedagogice cu durata de un an pe lingă cele mai bune școli medii de cultură generală, unde să fie primiți absolvenții cu diploma de maturitate. Pentru ridicarea continuă a calificării de specialitate și pedagogice a învățătorilor, hotărîrea prevede că, la recomandarea organelor de învățămînt, aceștia pot fi primiți fără concurs de admitere la cursurile fără scoatere din activitate ale institutelor pedagogice. Hotărîrea subliniază necesitatea ca în institutele și școlile pedagogice să fie sporit numărul de studenți proveniți din rîndurile tineretului sătesc. Ea acordă absolvenților institutelor pedagogice cu durata de doi ani care pregătesc profesori dreptul să intre în anul III al institutelor pedagogice, la cursuri fără scoatere din activitate, la specialități apropiate de cele absolvite.

Sînt stabilite sarcini în vederea pregătirii profesorilor care vor conduce orele de lucru manual, lucrările practice și de atelier și vor îndruma munca și instruirea în producție a elevilor. Pregătirea acestor profesori va fi asigurată atît de institutele pedagogice, oit și de institutele politice, tehnice și agronomice. Totodată, sînt prevăzute o serie

de măsuri în vederea antrenării institutelor pedagogice și a universităților la munca pentru perfecționarea profesorilor.

Hotărîrea acordă o deosebită însemnătate îmbunătățirii muncii de îndrumare a învățămîntului pedagogic mediu și superior în vederea ridicării nivelului calificării viitorilor profesori, pregătirii acestora pentru a reuși să desfășoare o muncă educativă de calitate în rîndul elevilor. Totodată, hotărîrea trasează sarcini menite să asigure pregătirea sistematică a viitorilor profesori-educatori pentru școlile-internat și în vederea organizării și desfășurării activității instructiv-educative din școlile în care elevii rămîn și după terminarea orelor de curs. Pentru realizarea acestor obiective hotărîrea prevede un sistem de măsuri menite să ridice nivelul politic al viitorilor profesori, să îmbunătățească munca educativă în rîndul studenților din institutele pedagogice și formarea lor în spiritul răspunderii pentru nobila misiune de educator, în spiritul respectării disciplinei de stat și al fermității în îndeplinirea sarcinilor lor.

O mare atenție se acordă în hotărîre asigurării condițiilor de locuit ale cadrelor didactice, mai ales în mediul sătesc, condițiilor lor de trai și ridicării continue a nivelului lor politic și cultural.

D. Emil